

6

СИНИША НОВКОВИЋ

**ПРИПАДНОСТ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА
КАО ЕЛЕМЕНТ СЛОБОДЕ НАСТАЊИВАЊА У
ПРАКСИ СУДА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ**

: .

, 2015.

УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ
КЉУЧНА ДОКУМЕНТАЦИЈСКА ИНФОРМАЦИЈА

Име и презиме:	
Место и датум рођења:	
Место и датум стицања степена:	
Место и датум стицања звања:	
Место и датум стицања звања (уколико је различито од звања које је добио при стицању степена):	
Место и датум стицања звања:	
Место и датум стицања звања (уколико је различито од звања које је добио при стицању степена):	
Место и датум стицања звања:	
Место и датум стицања звања:	
Место и датум стицања звања:	/
Место и датум стицања звања:	
Место и датум стицања звања:	
Место и датум стицања звања:	2015.
Место и датум стицања звања:	
Место и датум стицања звања:	1, _____,
Место и датум стицања звања:	(10 _____ / 244 _____ / 658 _____)
Место и датум стицања звања:	

:	
, :	, , ,
:	1, ,
:	
:	
:	
:	
(/ / /) /	: , : , ,

University of Novi Sad

Faculty of Law

Key word documentation

Accession number: ANO	
Identification number: INO	
Document type: DT	Monograph documentation
Type of record: TR	Textual printed material
Contents code: CC	Doctoral thesis
Author: AU	LL. M. Siniša Novković
Mentor: MN	Bernadet Borda, Ph.D., Full Professor
Title: TI	Nationality of companies as the element of the freedom of establishment in practice of the Court of Justice of the European Union
Language of text: LT	Serbian
Language of abstract: LA	eng. / srp.
Country of publication: CP	Republic of Serbia
Locality of publication: LP	AP Vojvodina
Publication year: PY	2015
Publisher: PU	Author's reprint
Publication place: PP	Faculty of Law, Trg Dositeja Obradovića 1, Novi Sad
Physical description: PD	(10 chapters / 244 pages / 658 references)
Scientific field SF	Private law
Scientific discipline SD	Private international law
Subject, Key words SKW	Nationality of companies, freedom of establishment, Court of Justice of the European Union, incorporation theory, real seat theory

UC	
Holding data: HD	Library of the Faculty of Law, Trg Dositeja Obradovi a 1, Novi Sad
Note: N	None
Abstract: AB	Subject of the doctoral thesis is the nationality of companies as an element of the Freedom of establishment in the practice of the European Court of Justice
Accepted on Senate on: AS	
Defended: DE	
Thesis Defend Board: DB	president: Valerija ^T Mula, Ph.D., Full Professor, Banja Luka Faculty of Law member: Bernadet Borda-, Ph.D., Full Professor, Novi Sad Faculty of Law member: Petar ^u ndi , Ph.D., Assistant Professor, Novi Sad Faculty of Law

САДРЖАЈ

.....	9
.....	133
ó	188
I -	18
1.1. ()	21
II -	23
1.	30
2.	40
2.1. š õ	47
3.	51
3.1. (<i>Differenzierungstheorie</i>)	52
3.2. (<i>Überlagerungstheorie</i>)	53
III -	54
1.	54
1.1.	54
1.2.	58
1.3.	61
2.	63
2.1.	63
2.2.	69
3.	73
IV -	78
1.	79
2.	80
3.	82
ó	84

I -	84
1.	94
II -	96
1.	SEGERS.....	96
2.	DAILY MAIL	99
3	POWELL DUFFRYN	107
4.	CENTROS	110
5.	ÜBERSEERING	120
6.	INSPIRE ART.....	131
7.	MARKS & SPENCER	135
8.	SEVIC.....	138
9.	CADBURY SCHWEPPES.....	142
10.	SLU AJ CARTESIO.....	148
11.	NATIONAL GRID INDUS	157
12.	VALE.....	160
13.	A OY.....	169
III -	173
1.	174
2.	176
3.	181
4.	187
IV -	189
1.	189
2.	191
3.	193

3.1.	194
3.1.1.	194
3.1.2.	196
4.	200
4.1.	e	201
4.2.	203
4.3.	205
4.4.	206
	221
	226

.

ó

,

, ,

.

,

.

,

.

,

.

,

,

.

.

,

.

ó

ó

,

.

,

,

ABSTRACT

The current EU legislation does not provide a sufficient legal basis for the free movement of companies within the member states of the EU, due to insufficient legislative activities of the EU institutions. The provisions on the freedom of establishment contained in the Treaty on the Functioning of the European Union do not show a clear picture on which of the theories on the nationality of companies ought to be applied in order for companies to enjoy the freedom of establishment without a hindrance of the incorporation theory, the real seat theory or some other theory. Perennial failures of the EU authorities to put in order the legislation pertaining to the question of the nationality of companies have resulted in wide discretion of the Court of Justice of the European Union to actively create the case-law in regards to the nationality of companies, by means of interpretation of the freedom of establishment. The difference between the liberal approach adopted by the Court, on one side, and the protectionism that some member states are so prone to in their national laws and which they eagerly advocate via the institutions of the EU, on the other side, is blatant.

The case-law of the Court of Justice of the EU has shown that the differences between theories for establishing the nationality of companies could be overcome, without abandoning one or the other. This could be done by accepting the principle of autonomy of will, characteristic for the incorporation theory, whereas the stance that member states are entitled to intervene in certain matters of company law, if necessitated by the protection of certain public interests, could be harvested from the real seat theory. The distinction between these two theories basically stems from divergent conceptions of the scope of state sovereignty advanced by different member states of the EU. This means that states keen to stimulate industry growth opt for the incorporation theory, while on the other hand, the real seat theory is adopted by those states avid to control, to the fullest possible extent, the economic activities performed on their territory.

Although both the Court of Justice of the EU and the doctrine have attempted to resolve the contention between the two dominant theories on the nationality of companies of the incorporation theory and the real seat theory of no solution has hitherto been found, mainly because the two theories are strongly based on two opposing philosophical viewpoints. The mindset that navigates the incorporation theory is derived from states with traditionally substantial international trade and which states,

accordingly, approach the pertinent problem in a more open and flexible manner, putting first and foremost the freedom of trade and the principle of certainty in economic relations. The real seat theory, however, approaches the issue by contemplating the actual connection between a company and a certain state.

It can be deduced from recent judgments of the Court of Justice of the European Union that the law of the European Union is more and more inclined to adopt the incorporation theory as the dominant theory on the nationality of companies; this theory, however, cannot be implemented without applying corrective measures to safeguard the rights and freedoms of third persons. What ought to be the connecting factor for both the incorporation theory and the real seat theory is precisely the fact that their final goal is identical ó that is to reduce, to the fullest possible extent, the limitations on the freedom of establishment of companies.

УВОД

... ,
... ,
... .
... .
...
... ?
... ,
... ?
...
... ?
...
... ,
... .
... ,
... ,
... .
... .
...
... (, , ,)
... ,
... .
... ,
... .

ad hoc (:),

() 1.

1958,

()¹.

1

, *Право Европске уније*,

2006.

, ō.⁴
 ,
 .⁵
 ,
 .⁶
 ,
 .⁷
 ,
 .⁸
 ,
 .
 ()
 ,
 ,
 .^{9,10}
 .
 § ō¹¹,
 § ō¹²
 ,
 ,
 .
 .¹³
 ,
 §

⁴ *Ibid.*

⁵ *Ibid.*

⁶ *Ibid.*

⁷ Christiana HJI Panayi, "Corporate Mobility in Private International Law and European Community Law: Debunking Some Myths", *Legal Studies Research Paper No. 26/2009*, Queen Mary University of London, School of Law, . 5.

⁸ *Ibid.*

⁹ , §
 ō, *Правни живот* 12/2003, . 436.

¹⁰ , *Међународно приватно право I, Увод у међународно приватно право и општи елементи формирања и примене норми међународног приватног права*, , 1976, . 137.

¹¹ , *Службени лист СФРЈ*, . 43/82
 72/82 б ., *Службени лист СРЈ*, . 46/96 *Службени гласник РС*, . 46/2006 б .

¹² .
 3. 1960, *Службени лист ФНРЈ б* , 5/1963.

¹³ , , *Међународно приватно право*, *Службени гласник*, 2012, . 278.

ō.¹⁴

()

¹⁵

(),
¹⁶

¹⁷

(),

¹⁸

¹⁹

¹⁴ . . . 148.

¹⁵ . . . 437.

¹⁶ *Ibid.*, . 434.

¹⁷ *Ibid.*, . 437.

¹⁸ . . . *et al.*, . 279.

¹⁹ Robert R. Drury, 'The Regulation and Recognition of Foreign Corporations: Responses to the 'Delaware Syndrome'', *The Cambridge Law Journal / Volume 57 / Issue 01 / March 1998*, . 173.

24

ó ()

, š

õ.²⁵

š

õ.²⁶

š

õ.²⁷

Глава II

ТЕОРИЈЕ О ПРИПАДНОСТИ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА

š õ

²⁴ Cita Dyeke Kristensen, šThe Foundation for Regulatory Competition in Company Law: A Comparative Analysis of the Business Settings in the US and the EUõ, Aarhus University, Institut for Sprog og Erhvervskommunikation, 2010, . 45.

²⁵ . et al, . 279.

²⁶ Ibid.

²⁷ Ibid.

(*lex fori*).⁴⁰

⁴¹

⁴²

1927.

⁴³

).⁴⁴

⁴⁰ . . . 366.

⁴¹ . . . 143.

⁴² *Ibid.*, . 144.

⁴³ *Ibid.*

⁴⁴ . . . 446.

(. . .).⁴⁵

,

,

.

⁴⁶

501

⁴⁷

,

,

.

,

.

,

,

⁴⁸

.

,

.

, . š

õ

,

1916. (*Trading with enemy*

amendments act).⁴⁹

,

š

õ.⁵⁰

,

,

,

,

.

,

,

,

⁴⁵ . . . *et al*, . 281.

⁴⁶ . . . , . 143.

⁴⁷ . . . , . 143.

⁴⁸ *Ibid.*, . 144.

⁴⁹ . . . , . 144.

⁵⁰ *Ibid.*, . 145.

. 51

, . ,
 ,
 .
 ,
 ,

. 52

,
 , š õ

(Überlagerungstheorie)

(). ,
 ,
 ,
 ,
)

(
), . š
 õ.⁵³

. 54

š õ ,

⁵¹ . et al, . 281.

⁵² . , . 143.

⁵³ . , . 366.

⁵⁴ Nicole Rothe, šFreedom of Establishment of Legal Persons Within the European Union: An Analysis of the European Court of Justice Decision in the Überseering Caseø, *American University Law Review*, Volume 53, No. 5, 5 June 2004, . 1110.

60

61

1. ТЕОРИЈА СТВАРНОГ СЕДИШТА

XIX 62

63

§

õ

64

65

⁶⁰ *Ibid.*

⁶¹ *Ibid.*, . 45.

⁶² Stephan Rammeloo, *Corporations in Private International Law - A European Perspective*, Oxford University Press, 2001, . 11.

⁶³ C. HJI Panayi (2009), . 9.

⁶⁴ António Frada de Sousa, šCompany's cross-border transfer of seat in the EU ó Where are we now after Cartesio?õ, *Jean Monnet Working Paper* 4, 2009, . 4.

⁶⁵ C. D. Kristensen, . 46.

69

70

71

72

73

⁶⁹ R. R. Drury (1998), . 171.

⁷⁰ Kre-imir Sajko, *Državljanstvo (državna pripadnost) privrednih poduzeća u međunarodnom privatnom pravu*, doktorska disertacija, Zagreb, 1969, . 73.

⁷¹ Hildegard Schneider, Jan Wouters (eds.), *Current Issues of Cross-border Establishment of Companies in The European Union*, MAKLU Uitgevers, Antwerpen-Apeldoorn 1995, . 32.

⁷² Carsten Frost, *Transfer of Company's Seat ó An Unfolding Story in Europe*, *36 Wellington Law Review*, Victoria University, 2005, . 363.

⁷³ . Sajko, . 74.

78

79

80

81

⁷⁸ . Borg-Barthet (2012), . 50

⁷⁹ Paschalis Paschalidis, 'Freedom of Establishment and Private International Law for Corporations', *Oxford Private International Law Series*, 29 March 2012, . 13.

⁸⁰ C. HJI Panayi (2009), . 9.

⁸¹ *Ibid.*, . 10.

ó

82

83

§

õ.⁸⁴

§

õ,

⁸² S. Rammeloo, . 12.

⁸³ N. Rothe, . 1111.

⁸⁴ *Ibid.*, . 1112.

Überseering,

85

86

⁸⁵ C. Frost, . 363

⁸⁶ Petra Vargova, šThe Cross-Border Transfer of a Company's Registered Office within the European Union, Central European University, Budapest, March 29, 2010, . 7.

. 87

,

,

. 88

,

.

,

.

,

.

,

ó

.

,

.

,

.

,

,

. 89

.

,

,

.

.

.

,

.

,

,

(

.

).

⁸⁷ *Ibid.*, . 8.

⁸⁸ C. HJI Panayi (2009), . 10.

⁸⁹ S. Rammeloo, . 14.

š

õ.⁹⁰

91

õ.⁹²

š

⁹⁰ Werner F. Ebke, šThe šReal Seatõ Doctrine in the Conflict of Corporate Lawsõ, *The International Lawyer*, Vol. 36, No. 3, Foreign Law Year in Review: 2001, . 1028.

⁹¹ C. HJI Panayi (2009), . 12.

⁹² *Ibid.*, . 11.

(renvoi),

93

94

§

Ö.⁹⁵

⁹³ *Ibid.*, . 12.

⁹⁴ *Ibid.*, . 11.

⁹⁵ A. F. de Sousa, . 7.

2. ТЕОРИЈА ОСНИВАЊА

() , ,

⁹⁶

XIX ^{97,98} ,

⁹⁹

1724. (*Dutch West-India Co. v Henriques van Moses*, 1 Strange 612, 93 E.R. 733, 1724 K.B.)

¹⁰⁰

common law

¹⁰¹ ,

¹⁰²

⁹⁶ S. Rammeloo, . 16.

⁹⁷ . *Henriques v Dutch West India Co.*, 2 Ld. Raymond 1535, 1728.

⁹⁸ P. Paschalidis, . 18.

⁹⁹ P. Vargova, . 8.

¹⁰⁰ A. F. de Sousa, . 3.

¹⁰¹ *Ibid.*, . 2.

¹⁰² S. Rammeloo, . 16.

.)

103

¹⁰³ Filip Jenné, Marieke Wyckaert, šCorporate Mobilityō, ssrn.com/abstract=1633448, July 1, 2010, . 5.

104

105

¹⁰⁴ С. ЊИ Panayi (2009), . 6.

¹⁰⁵ *Ibid.*, . 7.

106

1985,

107

108 K

109

110

111

¹⁰⁶ A. F. de Sousa, . 3.

¹⁰⁷ *Ibid.*, . 4.

¹⁰⁸ C. HJI Panayi (2009), . 7.

¹⁰⁹ *Ibid.*

¹¹⁰ Eddy Wymeersch, §The transfer of the company's seat in European Company law, *ECGI – Law Working Paper No. 08/2003*, . 662.

¹¹¹ C. Frost, . 362.

112

113

114

115

¹¹² J. Borg-Barthet (2012), .19.

¹¹³ *Ibid.*, .21.

¹¹⁴ F. Jenné, M. Wyckaert, .6.

¹¹⁵ . 2.1. .

• , ,

,

116

§

Ö¹¹⁷

,

,

,

,

,

118

¹¹⁶ S. Rammeloo, . 17.

¹¹⁷ C. HJI Panayi (2009), . 8.

¹¹⁸ *Ibid.*

2.1. Теорија оснивања и „делаверски синдром“

40%

¹²²

¹²³

XX

¹²¹ S. Rammeloo, . 18.

¹²² *Ibid.*

¹²³ Jens Dammann, §Freedom of Choice in European Corporate Law, *Yale Journal of International Law*, Vol. 29, No. 2, 2004, . 478.

,
124
125
126
127
128
129

¹²⁴ R. R. Drury (1998), . 15.

¹²⁵ David Charny, 'Competition among Jurisdictions in formulating Corporate Law Rules: An American Perspective on the 'Race to the Bottom' in the European Communities', 32 *Harvard International Law Journal* 423, 1992, . 427-428.

¹²⁶ *Ibid.*

¹²⁷ R. R. Drury (1998), . 15.

¹²⁸ *Ibid.*, . 16.

¹²⁹ *Ibid.*, . 17.

, 138 1

136

3. ДРУГЕ ТЕОРИЈЕ О ПРИПАДНОСТИ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА

¹³⁶ Burgerlijk Wetboek Boek 2, Rechtspersonen, 1. http://www.st-ab.nl/wetten/0054_Boek_2_Burgerlijk_Wetboek_BW.htm, 25. 2015.

1992. http://www.st-ab.nl/wetten/0054_Boek_2_Burgerlijk_Wetboek_BW.htm

3.1. Теорија разликовања (*Differenzierungstheorie*)

137

:
(*lex loci actus*),

(*lex causae*),
(*lex societatis*).

(*lex societatis*)

actus *lex causae*.

lex loci

138

¹³⁷ S.Rammeloo, . 21.

¹³⁸ *Ibid.*

139

140

3.2. Теорија преовлађивања (*Überlagerungstheorie*)

141

¹³⁹ *Ibid.*, . 22.

¹⁴⁰ *Ibid.*

¹⁴¹ *Ibid.*

142

Глава III
ПРИПАДНОСТ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА У НАЦИОНАЛНИМ
ЗАКОНОДАВСТВИМА

1. ДРЖАВЕ КОЈЕ ПРИХВАТАЈУ ТЕОРИЈУ ОСНИВАЊА

1.1. Холандија

1956.

¹⁴² *Ibid.*, . 23.

1959.

143

XX

XXI

144

¹⁴³ S. Rammeloo, . 99.

¹⁴⁴ *Ibid.*, . 104.

145

a a 1. 1998.

146

147

¹⁴⁵ *Ibid.*¹⁴⁶ Wet Conflictenrecht Corporaties, 17. 1997.http://wetten.overheid.nl/BWBR0009192/geldigheidsdatum_08-01-2010, 3. 2015.¹⁴⁷ Wet op Formeel Buitenlandse Vennootschappen, 17. 1997.http://wetten.overheid.nl/BWBR0009191/geldigheidsdatum_03-01-2015, 3. 2015.

148

149

150

4

„Уколико привредно друштво са правним субјективитетом премести своје седиште или регистровано седиште, а право државе првобитног седишта и право државе у којој се седиште премешта признају континуитет постојања тог правног лица на дан премештаја седишта или регистрованог седишта, такав континуитет постојања биће такође признат по праву Холандије. Од момента премештаја седишта или регистрованог седишта право државе новог седишта или регистрованог седишта биће меродавно за сва питања из члана 3, осим оних на које се по праву те државе наставља примењивати право државе првобитног седишта из регистрованог седишта.“¹⁵¹

¹⁴⁸ *Ibid.*

¹⁴⁹ S. Rammeloo, . 112.

¹⁵⁰ *Ibid.*, . 114.

¹⁵¹ Wet Conflictenrecht Corporaties, op. cit., 4,

4

4

1.2. Швајцарска

152

153

154

„Право меродавно за привредно друштво јесте право оне државе у којој је то друштво основано, ако испуњава услове регистрације и објављивања по

¹⁵² Loi fédérale du 18 décembre 1987 sur le droit international privé (LDIP), RS 291, <http://www.admin.ch/opc/fr/classified-compilation/19870312/index.html>, 3. 2015,

¹⁵³ R. R. Drury (1998), . 6.

том праву, или уколико тих услова нема, ако је основано по праву те државе. На друштво које не испуни ове критеријуме примениће се право оне државе из које се тим друштвом стварно управља.¹⁵⁴

155

1566159

10

о

151

¹⁵⁴ *Ibid.*, 154.

¹⁵⁵ P. Paschalidis, . 7.

156

160

157

162

„На привредно друштво које премешта регистровано седиште у Швајцарску, по чијем закону има и обавезу да се региструје у Привредном регистру, примењује се швајцарско право од момента када оно стекне довољну везу са Швајцарском и када његова правна форма буде одговарала правној форми привредног друштва које познаје право ове земље. Пре саме дозволе регистрације, привредно друштво које није ортаклук обавезно је да пружи доказе да је његов оснивачки капитал покривен имовином у складу са швајцарским правом, тако што ће доставити извештај ревизора издат од стране канцеларије коју је за ревизију овластило Савезно веће.“¹⁵⁸

163

:

¹⁵⁶ *Ibid.*, 151, .

¹⁵⁷ *Ibid.*, 160, .

¹⁵⁸ *Ibid.*, 162, .

„Швајцарско привредно друштво може се подвргнути примени страног права без претходне ликвидације и новог оснивања, под условима: а) да испуњава све услове које прописује швајцарско право; б) да наставља да постоји по страном праву; в) да је путем јавног обавештења обавестило своје повериоце о планираној промени правног статуса и позвало их да пријаве своја потраживања.“¹⁵⁹

164

:

„Страно привредно друштво регистровано у Привредном регистру Швајцарске може се обрисати из регистра само уколико подносилац захтева достави валидне доказе да су повериоци друштва намирени, или да су њихова права обезбеђена, или да су повериоци сагласни са брисањем. Поступци за наплату потраживања могу се покренути у Швајцарској за све време док повериоци нису намирени или њихова права нису обезбеђена.“¹⁶⁰

161

162

1.3. Сједињене Америчке Државе

¹⁵⁹ *Ibid.*, 163, .

¹⁶⁰ *Ibid.*, 164, .

¹⁶¹ R.R. Drury (1998), . 6.

¹⁶² *Ibid.*

XIX

§

ō.¹⁶³

XIX

.¹⁶⁴

*Williams v Green Bay & Wisconsin Railroad Co.*¹⁶⁵,

lex fori.

.¹⁶⁶

¹⁶³ Maurice Rosenberg, Peter Hay, Russell J. Weintraub, *Conflict of Laws: Cases and materials*, 10th edition, The Foundation Press Inc., 1996, . 983.

¹⁶⁴ P. Paschalidis, . 5.

¹⁶⁵ . *Williams v Green Bay & Wisconsin Railroad Co.*, 326 US 549, 66 S Ct 284, 286, 1946.

¹⁶⁶ P. Paschalidis, . 6.

167

XX

а

168

169

2. ДРЖАВЕ КОЈЕ ПРИХВАТАЈУ ТЕОРИЈУ СТВАРНОГ СЕДИШТА

2.1. Немачка

25. 1986. (:

).¹⁷⁰

1968. ¹⁷¹

172

¹⁶⁷ *Ibid.*

¹⁶⁸ *Ibid.*

¹⁶⁹ Restatement Second of Conflict of Laws, 1971, para. 297, 3016310, <http://www.columbia.edu/~mr2651/ecommerce3/2nd/statutes/Rest2Confl187.doc>, 3. 2015.

¹⁷⁰ Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche - Gesetz zur Neuregung des Internationalen Privatrechts, 25. j 1986, <http://www.gesetze-im-internet.de/bgbeg/>, 3. 2015.

¹⁷¹ Convention on the Mutual Recognition of Companies and Bodies Corporate of 29 February 1968, Bulletin of the European Communities Supplement, 2/69, 29. 1968.

¹⁷² W. F. Ebke (2001), . 1015.

) (,
 173

, § ,

,
 õ.¹⁷⁴ ,

, ,

, ,

, ,

, ,

, ,

, .

, 3

.¹⁷⁵ , ,

¹⁷³ S. Rammeloo, . 175.

¹⁷⁴ *Ibid.*

¹⁷⁵ Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche ó Gesetz zur Neureg lung des Internationalen Privatrechts, op. cit., 3, www.iuscomp.org/gla/statutes/EGBGB.html, 3. 2015.

176

.
 : ,
 ; , ,
 ,
 ; ,

177

*Überseering*¹⁷⁸,

179

¹⁷⁶ Treaty of Friendship, Commerce and Navigation between the United States of America and the Federal Republic of Germany, 29. 1954, <http://usa.usembassy.de/etexts/friendtreaty4555.htm>, 3. 2015.

¹⁷⁷ S. Rammeloo, . 187.

¹⁷⁸ *Überseering BV v Nordic Construction Company Baumanagement GmbH (NCC)*, C-208/00, 5. 2002.

¹⁷⁹ N. Rothe, . 1113.

181

180

Überseering,

¹⁸⁰ *Ibid.*

¹⁸¹ Kilian Baelz, Teresa Baldwin, "The End of the Real Seat Theory (Sitzteorie): the European Court of Justice Decision in Ueberseering of 5 November 2002 and its Impact on German and European Company Law", 3 *German Law Journal*, 2002, . 8.

*Centros*¹⁸²,

Centros

Überseering.

§

ō

Centros,

183

Überseering,

184

¹⁸² *Centros Ltd v Erhvervs-og Selskabsstyrelsen,*

C-212/97,

9.

1999.

¹⁸³ *Ibid.,* . 39.

¹⁸⁴ K. Baelz, T. Baldwin, . 18.

Überseering,

185

186

Überseering

¹⁸⁵ *Ibid.*, . 22.

¹⁸⁶ *Überseering BV v Nordic Construction Company Baumanagement GmbH (NCC)*, op. cit., . 82.

187

2.2. Италија

1995.

188

3

25,

„1. На привредна друштва, асоцијације, фондациије и друга тела, било да су јавна или приватна, чак и у случају када немају карактеристике асоцијације, примењује се право оне државе на чијој територији је извршена њихова регистрација. Уколико се седиште управљања или главни центар тих тела налази на територији Италије, меродавно је италијанско право.

2. Меродавно право за свако од наведених тела посебно се примењује на правни статус, пословно име, оснивање, промену правне форме и престанак постојања, пословну способност, оснивање органа, њихова овлашћења и управљање, приступање чланству друштва или иступање из друштва, као и на право и обавезе који из тога проистичу, одговорност за обавезе предузете од стране тела, последице настале повредом закона или оснивачког акта.

3. Сваки случај премештаја регистрованог седишта у другу државу, као и спајање тела која имају седишта у различитим државама, биће пуноважни само уколико су учињени у складу са законима горе наведених држава.¹⁸⁹

¹⁸⁷ *Ibid.*, . 194.

¹⁸⁸ Legge di riforma del diritto internazionale privato no. 218 del 1995, 31. 1995. , http://www.esteri.it/mae/doc/l218_1995.pdf, 3. 2015,

¹⁸⁹ *Ibid.*, 25,

25

¹⁹⁰

25

25

25

2 25,

¹⁹¹

¹⁹⁰ S. Rammeloo, . 223.

¹⁹¹ *Ibid.*, . 225.

192

,

· , ,

,

,

,

193

25

,

.

,

,

,

,

.

.

,

,

,

,

.

,

,

194

3

25

,

,

.

,

.

¹⁹² Legge di riforma del diritto internazionale privato no. 218 del 1995, op. cit., 2.

¹⁹³ S. Rammeloo, . 228.

¹⁹⁴ . 2.1, II, .

195

2509

196

197

25

198

3 25

3

25

¹⁹⁵ Legge di riforma del diritto internazionale privato no. 218 del 1995, op. cit., 25 3,

¹⁹⁶ S. Rammello, . 233.

¹⁹⁷ Codice Civile Regio Decreto 16 marzo 1942, n. 262, <http://www.altalex.com/index.php?idnot=34794>, 3. 2015.

¹⁹⁸ S. Rammello, . 235.

3. ПРИПАДНОСТ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА У ПРАВУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

5. 1962.²⁰⁰

§
Љ.²⁰¹

б

²⁰²

²⁰³

²⁰⁴

¹⁹⁹ 146.

²⁰⁰ , Службени лист ФНРЈ, . 27/1962.

²⁰¹ 146.

²⁰² , Међународно приватно право, 1950, . 241.

²⁰³ Bertold Eisner, *Međunarodno privatno pravo I*, Zagreb, 1953, . 164.

²⁰⁴ 147.

²⁰⁵

17 1

2

17

²⁰⁶

17

17

ó

ó

17,

17

²⁰⁵

²⁰⁶ . . . 439.

, op. cit.

1937. :

„Припадност

§501

1) Трговачко друштво, чије је седиште уговором другара или правилима одређено у месту ван Краљевине, у смислу ове главе припада држави у којој му је то седиште.

(2) Кад се, у случају става 1, седиште друштва не налази у Краљевини, оно ипак важи као домаће, када се из места у Краљевини стварно управља његовим предузећем, као и када се оно бави производњом, а сва или највећи део његове производње врши се у Краљевини. Докле се оно не саобрази, према своје облику, наређењима овог закона, Министар трговине и индустрије обуставиће му пословање у Краљевини и одредити му рок, у коме се има саобразити. Ако се друштво не саобрази у том року, Министар ће наредити ликвидацију оног дела предузећа, који се налази у Краљевини. За ликвидацију сходно вреде, према облику друштва, наређења овог закона.

(3) Трговачко друштво, чије седиште није одређено уговором другара или правилима, важи да припада држави, у којој се налази место, из кога се стварно управља његовим предузећем.²⁰⁷

208 ,

²⁰⁷
²⁰⁸

²⁰⁷ , Службене новине Краљевине Југославије 1937.
²⁰⁸ , Службени гласник РС, . 36/2011, 99/2011. 83/2014 ó

209

6

19

210

64

- „1. За правна лица и организације без својства правног лица меродавно је право државе у којој су она уписана у јавни регистар.
2. Ако правно лице још није уписано, односно ако организација без својства правног лица није још уписана или се не уписује у јавни регистар, меродавно је право државе према којем је правно лице, односно организација без својства правног лица организована.“²¹¹

64 1

17

²⁰⁹ Ibid., 19.

²¹⁰

20ZMPP%20-%20Ministarstvo.doc, 3. 2015.

²¹¹ Ibid., 64.

, [http://www.drzavnauprava.gov.rs/files/Nacrt%](http://www.drzavnauprava.gov.rs/files/Nacrt%20ZMPP%20-%20Ministarstvo.doc)

65 :

„Право које је меродавно на основу члана 64 овог закона, између осталог, уређује:

а) правну природу, правну и пословну способност правног лица, односно организације без својства правног лица,

б) оснивање, правну форму и престанак,

в) име и фирму,

г) организациону структуру,

д) овлашћење органа за заступање правног лица, односно организације без својства правног лица,

ђ) стицање и престанак чланства и остваривање права и обавезе по основу чланства,

е) одговорност правног лица, односно организације без својства правног лица, њених чланова и чланова њених органа за обавезе правног лица, односно организације без својства правног лица,

ж) одговорност за повреду обавеза предвиђених статутом или правом које уређује статус правног лица, односно организације без својства правног лица,

з) страначку и парничну способност.²¹²

66

:

„1. За спајање и друге статусне промене правних лица, односно организација без својства правног лица меродавна су права држава у којима су она уписана у јавни регистар, односно основана или организована.

2. Тренутак окончања статусне промене одређује се према праву које је на основу члана 64 овог закона меродавно за правно лице, односно организацију без својства правног лица која је настала из статусне промене.“

²¹² Ibid., 65.

Глава IV

МЕЂУНАРОДНЕ КОНВЕНЦИЈЕ И ДРУГИ ДОКУМЕНТИ О ПИТАЊУ ПРИПАДНОСТИ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА

6

(, .).

**1. ХАШКА КОНВЕНЦИЈА О УЗАЈАМНОМ ПРИЗНАЊУ ПРАВНОГ
СУБЈЕКТИВИТЕТА ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА**

1. 1991. ²¹³

1986,

1956.

²¹³ The European Convention on the Recognition of the Legal Personality of International Non-governmental Organisations of 24 April 1986, Strasbourg, France, European Treaty Series no. 124, 24. 1986.

217

1 :

„1. Привредна друштва грађанског и привредног права, укључујући задружна друштва, основана у складу са правом државе чланице које им признаје правни субјективитет и чија се статутарна регистрована седишта налазе на територији на којој се Конвенција примењује, биће призната као правоваљана.“²¹⁸

2

(3 4)

219

1968.

²¹⁷ S. Rammeloo, str. 35.

²¹⁸ Convention on the Mutual Recognition of Companies and Bodies Corporate, op. cit., 1,

²¹⁹ . 3.2, II,

220

221

3. КОНВЕНЦИЈА О НАДЛЕЖНОСТИ И ИЗВРШЕЊУ ПРЕСУДА У ГРАЂАНСКИМ И ПРИВРЕДНИМ СТВАРИМА

222 27. 1968.

§ 6.

220

2

53

2

§

6.²²³

²²⁰ J. Borg-Barthet (2012), .108.

²²¹ *Ibid.*

²²² Convention on jurisdiction and the enforcement of judgments in civil and commercial matters, 27.01.1968.

²²³ *Ibid.*, 53,

²²⁴
,

53

lex fori.

,

· ,

,

,

,

53. ,

,

,

·

²²⁴ S. Rammeloo, str. 39.

Део други
ПРИПАДНОСТ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА КАО ЕЛЕМЕНТ
СЛОБОДЕ НАСТАЊИВАЊА У ПРАВУ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Глава I
СЛОБОДА НАСТАЊИВАЊА У ПРАВУ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

()

225

28

(:) (freedom of establishment).

(;

:) 1. 1958. 226 . ,

²²⁵ . Treaty establishing the European Economic Community, 25. 1957, 2 3, http://europa.eu/legislation_summaries/institutional_affairs/treaties/treaties_eec_en.htm, 4. 2015,

: (ó . 231).

²²⁶ *Ibid.*

227

49 228,

229

§

§

230

231

50 (2

))

²²⁷ 1613, II,

²²⁸ Treaty on the Functioning of the European Union, : ; Treaty establishing the European Economic Community (EEC), 25. 1957, 1. 1958, ; Merger Treaty, 8. 1965, 1. 1967, *OJ* L 152 13. . 1967; Single European Act, 28. 1986, 1. 1987, *OJ* L 169 29. 1987; Treaty on European Union (Maastricht Treaty), 7. 1992, 1. 1993, *OJ* C 191 29. 1992; Treaty of Amsterdam, 2. 1997, 1. 1999, *OJ* C 340 10. 1997; Treaty of Nice, 26. 2001, 1. 2003, *OJ* C 80 10. 2001; Treaty of Lisbon (Treaty on the Functioning of the European Union), 13. 2007, 1. 2009, *OJ* C 306 17. 2007.

²²⁹ , *Право Европске уније*, , 2006, . 351.

²³⁰ 54. .

²³¹ *Ibid.*

232

233

§

õ

234

„Одељак 2

СЛОБОДА НАСТАЊИВАЊА**Члан 49**

У оквиру одредаба наведених у даљем тексту, забрањена су ограничења слободе настањивања држављана једне државе чланице на територији друге државе чланице. Ова забрана односи се и на ограничења оснивања представништава, огранака или зависних друштава од стране држављана било које државе чланице са седиштем на територији било које државе чланице.

Слобода оснивања укључује право на започињање и обављање делатности као samozапослено лице, те и право оснивања и управљања предузећима, нарочито привредним друштвима или фирмама у смислу члана 54 став 2, под условима прописаним законом за држављане државе где се оснивање врши, у складу са одредбама поглавља о капиталу.

Члан 50

1. Ради остваривања слободе настањивања у погледу одређене делатности, Европски парламент и Савет, одлучујући у складу са редовним законодавним поступком и након саветовања са Економско-социјалним комитетом, доносе директиве.

²³² . 54 3) .

²³³ J. Borg-Barthet (2012), . 79.

²³⁴ *Ibid.*, . 80.

2. Европски парламент, Савет и Комисија врше послове који су им поверени према претходним одредбама, нарочито на начин да:

(а) по правилу дају предност делатностима у којима слобода настањивања значајно доприноси развоју производње и трговине;

(б) обезбеђују тесну сарадњу између надлежних органа држава чланица како би се упознали са конкретним стањем у различитим делатностима у Унији;

(в) укидају управне поступке и праксе, који произлазе из домаћег законодавства или из претходно закључених споразума између држава чланица, чије би задржавање представљало препреку слободи настањивања;

(г) обезбеђују да радници једне државе чланице, запослени на територији друге државе чланице, могу остати на њеној територији ради започињања делатности као samozапослена лица, ако испуњавају услове које би морали да испуне да у ту државу улазе у тренутку када су намеравали да започну ту делатност;

(д) омогућавају држављанину једне државе чланице да стиче и користи земљиште и објекте који се налазе на територији друге државе чланице, у мери у којој то није у супротности са начелима из члана 39 став 2;

(ђ) постепено укидају ограничења слободе настањивања у свакој грани разматране делатности, у погледу услова за оснивање представништава, огранака или зависних друштава на територији државе чланице, као и у погледу услова којима се уређује долазак особља из матичног привредног друштва на руководећа или надзорна радна места у тим представништвима, огранцима или зависним друштвима;

(е) усклађују, у мери у којој је потребно, заштитне механизме које, ради заштите интереса чланова друштва и других, државе чланице захтевају од привредних друштава или фирми у смислу члана 54 став 2, како би се ти заштитни механизми изједначили у целој Унији;

(ж) утврђују да услове оснивања не нарушавају помоћи које додељују државе чланице.

Члан 51

Одредбе овог поглавља у одређеној држави чланици не примењују се на делатности које су у тој држави повезане, макар и повремено, са вршењем јавних овлашћења.

Европски парламент и Савет, у складу са редовним законодавним поступком, могу да одлуче да се одредбе из овог поглавља не примењују на одређене делатности.

Члан 52

1. Одредбе овог поглавља и мере предузете на основу њих не утичу на примену одредаба закона и других прописа којима се предвиђа посебан третман страних држављана из разлога јавне политике, јавне безбедности или јавног здравља.

2. Европски парламент и Савет, у складу са редовним законодавним поступком, доносе директиве ради усклађивања тих одредаба.

Члан 53

1. Да би се samozапосленим лицима олакшало започињање и обављање делатности, Европски парламент и Савет, у складу са редовним законодавним поступком, доносе директиве о узајамном признавању диплома, сведочанстава и других доказа о формалним квалификацијама, као и о усклађивању одредаба закона и других прописа у државама чланицама које се односе на започињање и обављање делатности samozапослених лица.

2. Код медицинских, њима сродних и фармацеутских занимања, постепено укидање ограничења зависи од усклађивања услова за њихово обављање у различитим државама чланицама.

Члан 54

Према привредним друштвима основаним у складу са законом државе чланице и која имају регистровано седиште, главну управу или место претежног обављања делатности у Унији поступа се, за сврхе овог поглавља, на исти начин као према физичким лицима која су држављани држава чланица.

Привредна друштва су привредна друштва основана у складу са грађанским или привредним правом, укључујући и задруге и друга правна лица јавног или приватног права, изузев непрофитних.

Члан 55

Државе чланице држављанима других држава чланица дају исти третман као својим држављанима у погледу учешћа у капиталу привредних друштава или фирми у смислу члана 54, не доводећи у питање примену других одредаба уговора.²³⁵

236

*Centros*²³⁷,

238

*Überseering*²³⁹

²³⁵ 2 () ,

²³⁶ , ,

уније, , 2012, .49.

²³⁷ 4, II, .

²³⁸ et al, . 50.

²³⁹ 5, II, .

240

49 54

1968.

241

242

²⁴⁰ 358.

²⁴¹ 2, IV,

²⁴² C. Frost, . 360.

б

267 243

49

244

XX

245

246

243 267
244 II,
245 5-13, II,
246 et al, 46.

49 54 ²⁴⁷,

Centros,

²⁴⁸

54

54

(

)²⁴⁹,

54

()

²⁴⁷ . II,
²⁴⁸ . *et al*, . 51.
²⁴⁹ . II,

, *The Queen v. Secretary of State for Transport, ex parte Factortame LTD. and others,*

²⁵⁰

²⁵¹

Sevic

²⁵²

54

²⁵³

²⁵⁰ *The Queen v. Secretary of State for Transport, ex parte Factortame LTD. and others,* C-221/89, Factortame II, 25. 1991.

²⁵¹ *Ibid.*, 20.

²⁵² *Sevic Systems Aktiengesellschaft v. Amtsgericht Neuwied,* C-411/03, 30. 2005, 18.

²⁵³ , 360.

1. Надлежност Суда ЕУ за одлучивање о претходним питањима

267 :

§Члан 267

Суд ЕУ надлежан је за одлучивање о претходним питањима која се тичу:

(а) тумачења уговора;

(б) ваљаности и тумачења аката институција, тела, бироа или агенција Уније;

Ако се такво питање постави пред било којим судом или трибуналом државе чланице, тај суд или трибунал могу, уколико сматрају да је одлука о том питању потребна ради доношења пресуде, захтевати од Суда да о томе одлучи.

Ако се такво питање појави у предмету који је у току пред судом или трибуналом државе чланице против чијих одлука према националном праву нема правног лека, тај суд или трибунал дужан је упутити то питање Суду.

Ако се то питање постави у предмету који је у току пред судом или трибуналом државе чланице у погледу особе која је лишена слободе, Суд ће деловати у најкраћем могућем року.²⁵⁴

§ ̄
 255

²⁵⁴
²⁵⁵

267.

, *Основи права Европске уније,*

, 2010, . 171.

§ õ, .

257

267

258

259

260

²⁵⁶ *Ibid.*, . 172.

²⁵⁷ *Ibid.*, . 174.

²⁵⁸ *Ibid.*

²⁵⁹ Nevenko Misita, *Evropska unija - Institucije*, šReviconõ doo, Sarajevo, 2009.

²⁶⁰ *Ibid.*

било која друга одредба комунитарног права забрањује такво разликовање?²⁶²

§

§.²⁶³

14

²⁶⁴

58

§

§.²⁶⁵

„Одредбе чланова 52 и 58 УОЕЕЗ морају бити тумачене на начин да забрањују надлежним органима државе чланице искључење директора привредног друштва из круга здравствено осигураних лица само на основу тога што је предметно привредно друштво основано у складу са правом

²⁶² *Ibid.*, . 6.

²⁶³ *Ibid.*, . 13.

²⁶⁴ *Ibid.*, . 14.

²⁶⁵ *Ibid.*, . 15.

друге државе чланице, где му се налази и регистровано седиште, чак и ако то друштво у тој држави не врши никакву делатност.²⁶⁶

Segers,

(),

Segers

²⁶⁷

58

²⁶⁸

2. СЛУЧАЈ *DAILY MAIL*²⁶⁹

1970.²⁷⁰

²⁶⁶ *Ibid.*, . 19.

²⁶⁷ . *et al.*, . 53.

²⁶⁸ S. Rammello, . 45.

²⁶⁹ *The Queen v H. M. Treasury and Commissioners of Inland Revenue, ex parte Daily Mail and General Trust plc.*, C-81/87, 27. 1988.

²⁷⁰ Income and Corporation Taxes Act 1970, <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1970/10/contents>, 4. 2015.

„1) Да ли чланови 52 и 58 УОЕЕЗ спречавају државу чланицу да привредном друштву, чији се центар управљања и контроле налази у тој држави чланици, забрани премештај центра у другу државу чланицу без претходне сагласности, то јест одобрења, у случајевима: а) избегавања плаћања пореза на профит или добит која се већ појавила; б) када привредно друштво које жели да пренесе свој центар управљања и контроле може да избегне плаћање пореза, који би иначе био платив да је то друштво задржало свој центар управљања и контроле у тој држави чланици?

2) Да ли директива Савета број 73/148/ЕЕЗ²⁷⁴ даје право привредном друштву чији се центар управљања и контроле налази у једној држави чланици, да тај центар управљања и контроле пренесе у другу државу чланицу без претходне сагласности или одобрења под условима из првог питања? Ако даје, да ли су релевантне одредбе непосредно примењиве на овај случај?

3) Уколико је таква претходна сагласност или такво одобрење потребно, да ли држава чланица може одбити сагласност по основу наведеном у првом питању?

4) Да ли чињеница да се према релевантном праву државе чланице не захтева никаква сагласност у случају промене места настањања појединца или компаније у другу државу чланицу утиче на овај случај?²⁷⁵

§ ђ

²⁷⁶

²⁷⁴ Council Directive 73/148/EEC of 21 May 1973 on the abolition of restrictions on movement and residence within the Community for nationals of Member States with regard to establishment and the provision of services, OJL 172, 28. 1973.

²⁷⁵ *The Queen v H. M. Treasury and Commissioners of Inland Revenue, ex parte Daily Mail and General Trust plc.*, . 9.

²⁷⁶ *Ibid.*, . 7.

š ã

43 48

²⁷⁷

²⁷⁸

52

„Сагласност Министарства финансија се само захтева у случају када привредно друштво затражи премештај своје централне управе и контроле ван граница Уједињеног Краљевства, али уз задржавање правног субјективитета и статуса привредног друштва Уједињеног Краљевства. У том смислу требало би узети у обзир то да су привредна друштва, за разлику од физичких лица, творевине права и то, имајући у виду садашње стање права ЕЗ, творевине националног права. Она постоје само на основу

²⁷⁷ *Ibid.*, . 16.

²⁷⁸ *Ibid.*

различитих националних законодавстава која одређују њихово оснивање и функционисање.²⁷⁹

„Одређене државе захтевају да се на њиховој територији мора налазити не само регистровано седиште, него и стварно седиште, под којим се подразумева центар управе привредног друштва, као и да премештај централне управе са те територије подразумева стога ликвидацију привредног друштва са свим последицама које та ликвидација производи у привредном и пореском праву. Законодавства других држава дозвољавају привредним друштвима премештај централне управе у страну државу, али неке од њих, као што је то Уједињено Краљевство, то право условљавају одређеним ограничењима, те правне последице премештаја, посебно у смислу опорезивања, варирају од једне државе чланице до друге.“²⁸⁰

281

293

282

²⁷⁹ *Ibid.*, . 18 19.

²⁸⁰ *Ibid.*, . 20.

²⁸¹ *Ibid.*, . 20.

²⁸² *Ibid.*, . 21.

Daily Mail,

283

284

285

73/148 1973.

ó

ó

286

Daily Mail

287

²⁸³ *Ibid.*, . 22.

²⁸⁴ *Ibid.*, . 23.

²⁸⁵ *Ibid.*, . 24.

²⁸⁶ *Ibid.*, . 27ó29.

²⁸⁷ S. Rammeloo, . 49.

š
52 58 ō.²⁸⁸

Daily Mail

ó
š õ
289

290 291

Daily Mail

292

²⁸⁸ H. Schneider, J. Wouters, . 111.

²⁸⁹ *Ibid.*, . 127.

²⁹⁰ S. Rammeloo, . 51.

²⁹¹ *Ibid.*

²⁹² E. Wymeersch (2003), . 19.

Daily Mail

Segers 1986. ²⁹³

Daily Mail

²⁹⁴

Daily Mail

š õ,

Daily Mail

²⁹³ A. F. de Sousa, . 13.

²⁹⁴ C. HJI Panayi (2009), . 38.

Š. ²⁹⁵

Segers. ²⁹⁶

Daily Mail

43 38

Daily Mail

3 СЛУЧАЈ POWELL DUFFRYN

Powell Duffryn ²⁹⁷

: Š (Powell Duffryn),
1979. 1982.
Š - Š (IBH-Holding),
Š - Š,

²⁹⁵ S. Rammeloo, . 54.

²⁹⁶ . et al, . 54.

²⁹⁷ *Powell Duffryn PLC v Wolfgang Petereit*, 214/89, 10. 1992.

б) да ли је задовољен услов, предвиђен истим чланом, да спор мора потпадати под оне „који могу проистећи из везе са одређеним правним односом“?

в) да ли избор суда има утицаја на захтеве који се односе на исплату акција и повраћај нераспоређене дивиденде?³⁰⁰

sui generis

³⁰¹

5

§

Ö.³⁰²

³⁰³

17

§

17

Ö.³⁰⁴

³⁰⁰ *Powell Duffryn PLC v Wolfgang Petereit*, op. cit., . 4.

³⁰¹ *S. Rammello*, . 59.

³⁰² *Powell Duffryn PLC v Wolfgang Petereit*, op. cit., . 15.

³⁰³ *Ibid.*, . 16.

³⁰⁴ *Ibid.*, . 20.

17

17

305

4. СЛУЧАЈ *CENTROS*³⁰⁶

š ð (*Centros*) 18.
1992.

³⁰⁵ *Ibid.*, . 30634.

³⁰⁶ *Centros Ltd v Erhvervs-og Selskabsstyrelsen*, C-212/97, 9. 1999.

100

š õ

1992.

š õ,

200.000

886 21. 1991. ³⁰⁷

, š õ

š õ

52 58

Segers. ^{308,309}

š õ

52 58

³¹⁰

³⁰⁷ *Ibid.*, . 6 7.

³⁰⁸ *Ibid.*, . 8.

³⁰⁹ . 1, II,

³¹⁰ *Centros Ltd v Erhvervs-og Selskabsstyrelsen*, op. cit., . 12.

52, 56 58 . :

„Да ли је у складу са чланом 52, у вези са члановима 56 и 58 УОЕЕЗ, одбијање регистрације огранка привредног друштва чије се регистровано седиште налази у другој држави чланици и које је прописно основано са оснивачким капиталом у износу од 100 британских фунти (око 1.000 данских круна) и које постоји у складу са законодавством те државе чланице, ако то друштво у тој држави не врши никакву привредну делатност већ има намеру да у држави чланици региструје огранак, како би целокупну привредну делатност вршило у држави у којој оснива огранак и у којој се таква процедура сматра предузетом са циљем избегавања плаћања оснивачког капитала у износу не мањем од 200.000 данских круна (данас 125.000 данских круна)?“³¹¹

52 58 .

š õ

³¹²

52

š õ

³¹¹ *Ibid.*, . 13.

³¹² *Ibid.*, . 15.

322
52 58 ,

323

324

š õ.

: 1)

, 2)

, 3)

, 4)

325

š õ

³²² Ibid., . 29.

³²³ Ibid., . 30.

³²⁴ Ibid., . 32.

³²⁵

Wuerttemberg (C-19/92, 1993.
Milano (C-55/94, 1995.).

) *Dieter Kraus v Land Baden-*
Gebhard v Consiglio dell'Ordine degli Avvocati e Procuratori di

Centros,
 (Überseering, Inspire Art),
Daily Mail. *Cartesio*

329,330

331

š õ, . š õ.

Centros,

332

Centros

³²⁹ Eddy Wymeersch, šCentros: A landmark decision in European Company Lawõ, *Financial Law Institute, Working Paper Series 1999-15*, Ghent University, October 1999, . 2.

³³⁰ S. Rammeloo, . 72.

³³¹ E. Wymeersch (1999), . 2.

³³² *Ibid.*, . 73.

, . ,

.

ó

,

ó

,

,

,

.

,

.

,

52 58

.

,

,

,

.

,

,

Daily Mail

.

,

,

Centros

,

,

,

.

,

,

Centros

338

Centros

Centros

Centros

339

5. СЛУЧАЈ ÜBERSEERING

*Überseering*³⁴⁰

Überseering

§

³³⁸ Erik Werlauff, "Using a Foreign Company for Domestic Activities", *10 European Business Law Review*, 1999, . 3066310.

³³⁹ . : Anne Looijestijn-Clearie, "Centros Ltd -A Complete U-Turn in the Right of Establishment for Companies?", *International and Comparative Law Quarterly* 621, 2000; Wulf-Henning Roth, "Case note on Centros", *37 Common Market Law Review* 147, 2000.

³⁴⁰ *Überseering BV v Nordic Construction Company Baumanagement GmbH (NCC)*, C-208/00, 5. 2002.

1998. ³⁴³

, , š ã

, , š ã

, , š ã

344

š ã

2000.

345

ó

43 48

, , ?

? ³⁴⁶

, , 48

, ³⁴⁷

³⁴³ *Überseering BV v Nordic Construction Company Baumanagement GmbH (NCC)*, op. cit., . 9.

³⁴⁴ S. Rammeloo, . 82.

³⁴⁵ *Überseering BV v Nordic Construction Company Baumanagement GmbH (NCC)*, op. cit., . 10.

³⁴⁶ *Ibid.*, . 21.

³⁴⁷ . *et al*, . 58.

Überseering,

§

õ.

§

õ

351

Daily Mail

Überseering

352

Überseering,

Daily Mail,

³⁵¹ *Ibid.*, . 82.

³⁵² . *et al.*, . 58.

Überseering

358

359

360

³⁵⁸ *Überseering BV v Nordic Construction Company Baumanagement GmbH (NCC)*, op. cit., . 30.

³⁵⁹ *Ibid.*, . 92.

³⁶⁰ C. HJI Panayi (2009a), op. cit., . 47.

Überseering,

363

Überseering

Überseering,

Überseering,

³⁶³ N. Rothe, . 1105.

364

365

Überseering

*Cartesio*³⁶⁶,

Überseering

E .

a

š õ,

õ.³⁶⁷

š õ ,

e

³⁶⁴ *Ibid.*, . 370.

³⁶⁵ N. Rothe, . 1134.

³⁶⁶ *Cartesio Oktató és Szolgáltató Bt.*,

C-210/06,

16.

2008.

³⁶⁷ N. Rothe, op. cit., . 1136.

(*Cartesio*),

Überseering

Überseering

6. СЛУЧАЈ *INSPIRE ART*

*Inspire Art*³⁶⁹

43, 46 48

§

õ.

§

õ (*Inspire Art*

, a

§

õ

370

Centros,

§

õ

§

õ,

³⁶⁸

Überseering . . . : Andrea J. Gildea, "Überseering: A European Company Passport", *Brooklyn Journal of International Law* 257, 2004; Klaus Heine, "Regulatory Competition Between Company Laws in the European Union: The Überseering Case", 38 *Intereconomics* 102, 2003; Stefano Lombardo, "Conflict of Law Rules in Company Law after Überseering: An Economic and Comparative Analysis of the Allocation of Policy Competence in the European Union", *European Business Organization Law Review* 301, 2003.

³⁶⁹ *Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Amsterdam v Inspire Art Ltd*, C-167/01,

30. 2003.

³⁷⁰ *Ibid.*, . 34 35.

1997³⁷¹,

³⁷²

³⁷³

š õ

1997.

43 48

š õ

š õ,

š õ

1997.

š õ

43 48

46

?

š õ

³⁷¹ . 1.1, III,

³⁷² . *et al.* . 60.

³⁷³ С НЈИ Panayi (2009a), . 50.

89/666

374

375

376

Centros,

377

378

379

, š ō,

³⁷⁴ Eleventh Council Directive 89/666/EEC of 21 December 1989 concerning disclosure requirements in respect of branches opened in a Member State by certain types of company governed by the law of another State, *OJL* 395, 30. 1989.

³⁷⁵ *Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Amsterdam v Inspire Art Ltd*, op. cit. . 58 59.

³⁷⁶ *Ibid.*, . 63.

³⁷⁷ *Ibid.*, . 95 98.

³⁷⁸ *Ibid.*, . 96.

³⁷⁹ *Ibid.*, . 138.

380

381

46

382

š

õ

383

Centros,

384

Inspire Art

385

Centros.

³⁸⁰ *Ibid.*, . 100.

³⁸¹ *Ibid.*, . 101.

³⁸² *Ibid.*, . 131 132.

³⁸³ *Ibid.*, . 135.

³⁸⁴ *Ibid.*, . 136ó139.

³⁸⁵ A. F. de Sousa, . 18.

7. СЛУЧАЈ MARKS & SPENCER

§ ð (*Marks & Spencer*)

1975.

36

,

§

I

ð

2001.

³⁸⁷

2002.

§

ð

(1998/2001).

§

ð

³⁸⁶ . : Christian Kirchner, Richard W. Painter, Wulf A. Kaal, "Regulatory Competition in EU Corporate Law After Inspire Art: Unbundling Delaware's Product for Europe", *U Illinois Law & Economics Research Paper* No. LE04-001; *Mississippi College School of Law Research Paper* No. 617681, 2004; Patrick S. Ryan, "Will There Ever Be a ðDelaware of Europe?ö - Case C-167/01. Kamer Van Koophandel En Fabrieken Voor Amsterdam V. Inspire Art Ltd. (E.C.J. September 23, 2003)", *Columbia Journal Of European Law*, Vol 11:2, 2004.

³⁸⁷ *Marks & Spencer plc v David Halsey (Her Majesty's Inspector of Taxes)*, C-446/03, 13. 2005, . 18621.

„Да ли постоји ограничење по члану 43 УОЕЕЗ, у вези са чланом 48? Ако постоји, да ли је то основано по праву ЕУ у ситуацији у којој:

– *норме државе чланице, као што су оне права Уједињеног Краљевства о пореском ослобођењу, спречавају мајку-компанију, која је порески резидент у тој држави, да у њој одузме од своје опорезиве добити губитке настале приликом пословања свог зависног друштва у другој држави чланици, чије је оно порески резидент, у ситуацији када би такво одузимање губитака било могуће да је зависно друштво резидент исте државе чланице као и мајка-компанија;*

– *држава чланица мајке-компаније:*

- *подвргава привредно друштво резидента порезу на добит правних лица, где добит обухвата и добит зависних друштава тог друштва у другим државама чланицама, уз могућност избегавања двоструког опорезивања за порезе настале у другој држави чланици, у које су урачунати и губици тих зависних друштава;*
- *не подвргава нерасподељену добит зависних друштава, резидената других држава чланица, порезу на добит правних лица;*
- *подвргава мајку-компанију порезу на добит правних лица приликом сваке расподеле дивиденди од стране зависних друштава те компаније која се налазе у другим државама чланицама, истовремено не подвргавајући мајку-компанију порезу на добит правних лица приликом расподеле дивиденди од стране зависних друштава која су резиденти исте државе чији је резидент и мајка-компанија;*
- *омогућује ослобођење од двоструког опорезивања мајки-компанији путем пореског кредита за порез по одбитку на*

дивиденде и стране порезе плаћене за добит, ако су дивиденде плаћене од стране зависних друштава чије је седиште у другим државама чланицама?³⁸⁸

43 48 .

43 ,

389 .

390 .

391 .

43

48 ,

392 .

393 .

- ()

³⁸⁸ *Ibid.*, . 24626.

³⁸⁹ *Ibid.*, . 30.

³⁹⁰ *Ibid.*, . 31.

³⁹¹ *Ibid.*, . 33.

³⁹² *Ibid.*, . 34.

³⁹³ *Ibid.*, . 35.

ó 43 48

7³⁹⁸

399

43 48

1994.

46

400

401

³⁹⁸ *Sevic Systems Aktiengesellschaft v Amtsgericht Neuwied*, op. cit., . 10.

³⁹⁹ *Ibid.*, . 16.

⁴⁰⁰ *Ibid.*, . 24.

⁴⁰¹ *Sevic Systems Aktiengesellschaft v Amtsgericht Neuwied* ó Opinion of Advocate General Tizzano, 7. 2005, . 35.

() , () ,) , 43 48 .⁴⁰² , 403 , 43 48 46 , 43 48 , 404 , š , ō.⁴⁰⁵

⁴⁰² *Ibid.*, 24632.

⁴⁰³ *Sevic Systems Aktiengesellschaft v Amtsgericht Neuwied*, op. cit., . 22.

⁴⁰⁴ *Ibid.*, . 31.

⁴⁰⁵ *Ibid.*, . 17.

406

407,408

409

410

411

⁴⁰⁶ *Ibid.*, . 18.

⁴⁰⁷ *Ibid.*, . 19.

⁴⁰⁸ . : Mathias Siems, "Sevic: Beyond Cross-Border Mergers", *European Business Organization Law Review* 307, 2007; Mathias Siems, "SEVIC: Beyond Cross-Border Mergers", *European Business Organization Law Review* (EBOR), Vol. 8, No. 2, 2007.

⁴⁰⁹ *Sevic Systems Aktiengesellschaft v Amtsgericht Neuwied*, op. cit., . 21 22.

⁴¹⁰ *Ibid.*, . 26.

⁴¹¹ *Ibid.*, . 28 29.

š

ō

418

š

ō

419

420

1988.

421

⁴¹⁸ *Cadbury Schweppes plc & Cadbury Schweppes Overseas Ltd v Commissioners of Inland Revenue*, op. cit., . 18.

⁴¹⁹ *Ibid.*, . 3.

⁴²⁰ *Ibid.*, . 4.

⁴²¹ *Ibid.*, . 6.

426

Centros Inspire Art

427

š ã ã š

š ã

428

43 48

429

430

⁴²⁶ *Ibid.*, . 36.

⁴²⁷ *Ibid.*, . 37.

⁴²⁸ *Ibid.*, . 38.

⁴²⁹ *Ibid.*, . 40.

⁴³⁰ *Ibid.*, . 42.

431

,

-

,

.

,

,

,

43

48

432

433

-

,

,

1

,

434

,

46

435

,

-

,

,

436

,

⁴³¹ *Ibid.*, . 45.
⁴³² *Ibid.*, . 46.
⁴³³ *Ibid.*, . 47.
⁴³⁴ *Ibid.*, . 48.
⁴³⁵ *Ibid.*, . 49.
⁴³⁶ *Ibid.*, . 50.

437

438

439

. 77/779/ 19. 1977.⁴⁴⁰ ,

⁴³⁷ *Ibid.*, . 51.

⁴³⁸ *Ibid.*, . 57.

⁴³⁹ *Ibid.*, . 59.

⁴⁴⁰ Council Directive 77/799/EEC of 19 December 1977 concerning mutual assistance by the competent authorities of the Member States in the field of direct taxation, *OJL* 336, 27. 1977.

š õ (Cartesio).

444

š õ
š õ,

ó

?

?

š õ⁴⁴⁵

Daily Mail.

Cartesio

Daily Mail,

Cartesio

⁴⁴³ *Cartesio Oktató és Szolgáltató Bt.*,

C-210/06,

16.

2008.

⁴⁴⁴ *Ibid.*, . 21624.

⁴⁴⁵ . *et al.* . 65.

. 446

(š ó ð).⁴⁴⁷*Daily Mail*.⁴⁴⁸

. 449

š õ

*Sevic,**Daily Mail**Centros,**Überseering Inspire Art.*⁴⁵⁰⁴⁴⁶ *Ibid.*, . 66.⁴⁴⁷ *Ibid.*, . 67.⁴⁴⁸ *Cartesio Oktató és Szolgáltató Bt.*,
Maduro, 22. 2008.⁴⁴⁹ *Ibid.*, . 25.⁴⁵⁰ *Ibid.*, . 27.

š

õ.⁴⁵¹

š õ

452

453

š õ

454

Daily Mail,

455

Überseering,

⁴⁵¹ *Ibid.*, . 31.

⁴⁵² *Ibid.*, . 33.

⁴⁵³ *Ibid.*, . 34.

⁴⁵⁴ *Cartesio Oktató és Szolgáltató Bt.*, op. cit., . 125.

⁴⁵⁵ *Ibid.*, . 104.

48

456

š

õ.⁴⁵⁷

48

458

48

459

460

461

ó

ó

462

⁴⁵⁶ *Ibid.*, . 109.

⁴⁵⁷ . *et al.*, . 70.

⁴⁵⁸ *Cartesio Oktató és Szolgáltató Bt.*, op. cit., . 105.

⁴⁵⁹ *Ibid.*, . 106.

⁴⁶⁰ *Ibid.*, . 108.

⁴⁶¹ *Ibid.*, . 109.

⁴⁶² *Ibid.*

, .

, , ,

, .

,

473

, .

,

474

.

Centros, Überseering, Inspire Art SEVIC

, *Cartesio*

Daily Mail,

,

Daily Mail,

,

Daily Mail

, *Cartesio*

, .

§ ð

⁴⁷³ C HJI Panayi (2009a), . 66.

⁴⁷⁴ *Cartesio Oktató és Szolgáltató Bt.*, . 112.

, , , , ,
Daily Mail .
Cartesio ,
.
48
,
Daily Mail, *Centros*
.
Centros
.
Cartesio
Daily Mail 48
,
475
.
Daily Mail
Cartesio *Centros, Inspire Art* *Überseering*.
, ,
Daily Mail
Cartesio
,
Centros, Inspire Art *Überseering*
.
:
,

⁴⁷⁵ *Ibid.*, . 106.

§ 17. ⁴⁸¹ § 17. ⁴⁸² § 17. ⁴⁸³ § 17. ⁴⁸⁴ *Daily Mail Cartesio.* ⁴⁸⁵

„1. Уколико држава чланица намеће обавезу коначног пореског обрачуна друштву основаном по праву те државе чланице, које премешта своје стварно седиште у другу државу чланицу, а обрачун је у вези са тим премештајем, може ли се то друштво при садашњем стању права ЕУ ослонити на члан 49 УФЕУ у односу на ту државу чланицу?

2. Уколико је одговор на прво питање позитиван, да ли је коначан порески обрачун, као што је овај у конкретном случају, супротан члану 49 УФЕУ, у смислу да не може бити оправдан потребном расподелом пореских овлашћења између држава чланица?

3. Да ли одговор на претходно питање зависи такође и од околности да се коначни порески обрачун односи на добит насталу у оквиру јурисдикције холандског пореског права, док се таква добит не може одбити по пореским законима државе чланице у коју је премештено стварно седиште? ⁴⁸⁵

⁴⁸¹ *Ibid.*, . 14.

⁴⁸² *Ibid.*, . 15.

⁴⁸³ *Ibid.*, . 16.

⁴⁸⁴ *Ibid.*, . 17.

⁴⁸⁵ *Ibid.*, . 21.

, , , ,
, , 49
,

Daily Mail Cartesio.⁴⁸⁶

, , ,
, , ,
487 ,

488 ,
š õ

49 ,

489 ,
, , 49

490

, , ,
, , 49 ,

, 49

, ,
,

,

⁴⁸⁶ *Ibid.*, . 26.
⁴⁸⁷ *Ibid.*, . 27.
⁴⁸⁸ *Ibid.*, . 30.
⁴⁸⁹ *Ibid.*, . 31.
⁴⁹⁰ *Ibid.*, . 33.

494

VALE:

š (), 2000. õ (VALE Costruzioni Srl) 2006.

495

š õ 13.

2006,

š õ ,

14. 2006. š

õ (VALE Építési kft),

496

š õ 19.

2007.

š õ š

õ.

⁴⁹⁴ Jesper Lau Hansen, šThe Vale Decision and the Court's case law on the nationality of companiesõ, *European Company and Financial Law Review*, Vol. 1, Nordic & European Company Law Working Paper No. 10–32, 2013, . 3.

⁴⁹⁵ VALE Építési kft, op. cit., . 9.

⁴⁹⁶ *Ibid.*, . 10.

497 ,
 498 .

š ð

49 54

Cartesio 2008. 499

š ð

Cartesio,

500

⁴⁹⁷ 57 4 (A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény) š - ð
 (VALE Építési kft, op. cit., . 1 3). , š ð
 š ð (š ð)

⁴⁹⁸ VALE Építési kft, op. cit., . 11 12.
⁴⁹⁹ Ibid., . 13 14.
⁵⁰⁰ Ibid., . 15.

„(1) Мора ли домаћа држава чланица узети у обзир чланове 49 и 54 УФЕУ у случају када привредно друштво, основано у другој држави чланици, премести своје седиште у ту домаћу државу чланицу и истовремено у ту сврху буде обрисано из привредног регистра државе чланице порекла, а оснивачи друштва донесу нови оснивачки акт по праву домаће државе чланице, те друштво потом поднесе захтев за регистрацију у привредном регистру домаће државе чланице?

(2) Уколико је одговор на прво питање потврдан, морају ли се чланови 49 и 54 УФЕУ тумачити на начин да спречавају примену закона или праксе те домаће државе чланице која забрањује привредном друштву, законито основаном у било којој другој држави чланици, да премести своје седиште у ту домаћу државу чланицу и настави да обавља своју делатност по праву те државе?

(3) У вези са одговором на друго питање, да ли је од икаквог значаја основ по коме домаћа држава чланица забрањује регистрацију привредног друштва, нарочито:

– ако у свом оснивачком акту, донетом у домаћој држави чланици, привредно друштво као свог правног претходника означи друштво основано и обрисано из регистра државе чланице порекла, а потом поднесе захтев за регистрацију свог правног претходника у привредном регистру домаће државе чланице?

– у случају прекограничне промене правне форме унутар ЕУ, када одлучује о захтеву друштва за регистрацију, мора ли домаћа држава чланица узети у обзир и документ који садржи чињеницу о премештају седишта друштва у привредном регистру државе чланице порекла, и ако мора, у којој мери?

(4) Да ли је домаћа држава чланица овлашћена да одлучи о захтеву за регистрацију привредног друштва поднетог у домаћој држави чланици од стране привредног друштва које врши прекограничну промену правне форме унутар ЕУ у складу са правилима права привредних друштава домаће државе чланице, ако се она односе на промене правне форме домаћих привредних друштава? Да ли може да захтева од привредног друштва да испуни све услове (нпр. да сачини листу капитала, обавеза и имовине) које домаће право те државе чланице прописује за домаће

промене правне форме, или је домаћа држава чланица обавезна да по члановима 49 и 54 УФЕУ направи разлику између прекограничне промене правне форме унутар Уније од домаће промене правне форме, и ако јесте, у којој мери?⁵⁰¹

12. 2012,

49 54

49 54

SEVIC 2005,

⁵⁰²

49

54

Daily Mail

Cartesio.

⁵⁰¹ *Ibid.*, . 16.

⁵⁰² *Ibid.*, . 24.

49

⁵⁰³

⁵⁰⁴

49 54

⁵⁰⁵

⁵⁰⁶

š

õ

⁵⁰⁷

š

õ.

49 54

⁵⁰⁸

⁵⁰³ *Ibid.*, . 28.

⁵⁰⁴ *Ibid.*, . 29.

⁵⁰⁵ *Ibid.*, . 33.

⁵⁰⁶ *Ibid.*, . 34.

⁵⁰⁷ *Ibid.*, . 39.

⁵⁰⁸ *Ibid.*, . 41.

ó

?

,

,

?

(.

,

)

?

49 54

?

,

? ó

.

,

,

.

,

,

49 54

⁵⁰⁹.

49 54

,

,

,

,

.

,

,

,

,

,

,

⁵¹⁰.

⁵⁰⁹ *Ibid.*, . 43 45.

⁵¹⁰ *Ibid.*, . 46 48.

511

512

49 54

⁵¹¹ *Ibid.*, . 52.

⁵¹² *Ibid.*, . 56 57.

VALE, *Daily Mail*
Cartesio,
Daily Mail
Cartesio,
VALE
VALE
Daily Mail Cartesio.
Daily Mail
Cartesio
VALE
513
514
VALE,
514
Centros,
§ ð

⁵¹³ J. Lau Hansen, . 7.

⁵¹⁴ : Daniel-Mihai andru, "Freedom of Establishment of Companies in the European Union: Possible Effects of the Case VALE, C-378/10 Pending on the Case-Law of the Romanian Courts", RRDE - *Revista Română de Drept European* (Wolters Kluwer Romania) no. 3/2012.

515

13. СЛУЧАЈ *A OY**A Oy*⁵¹⁶ :

š õ

š õ,

517

2007 ó 2008.

518

519

520 25. 2009,

521

⁵¹⁵ *Ibid.*, . 9.⁵¹⁶ *A Oy*, C-123/11, 21. 2013.⁵¹⁷ *Ibid.*, . 10.⁵¹⁸ *Ibid.*, . 12.⁵¹⁹ *Ibid.*, . 13.⁵²⁰ *Ibid.*, . 14.⁵²¹ *Ibid.*, . 15.

522

523

524

„1. Да ли чланови 49 и 54 УФЕУ дозвољавају друштву-припојоцу да од свог опорезивог прихода одузме губитке друштва-припојеника, које је резидент друге државе чланице, уколико ти губици произлазе из пословања друштва-припојеника у периоду пре припајања и у случају када друштво-припојилац нема седиште у држави друштва-припојеника, те да ли, по националном праву, друштво-припојилац може одузети губитке друштва-припојеника само уколико је друштво-припојеник резидент државе друштва-припојоца или ти губици произлазе из перманентног пословања у тој држави чланици?

2. Уколико је одговор на прво питање позитиван, да ли чланови 49 и 54 УФЕУ дају одговор на питање треба ли губитке рачунати у складу са пореским прописима државе друштва-припојоца или државе друштва-припојеника?⁵²⁵

⁵²² Ibid., . 17.

⁵²³ Ibid., . 18.

⁵²⁴ Ibid., . 19.

⁵²⁵ Ibid., . 20.

526

*SEVIC.*⁵²⁷

49 ,
49 56 .⁵²⁸

529

*Centros.*⁵³⁰

*Marks & Spencer.*⁵³¹

532

533

⁵²⁶ *Ibid.*, . 23.

⁵²⁷ *Ibid.*, . 24.

⁵²⁸ *Ibid.*, . 25.

⁵²⁹ *Ibid.*, . 26.

⁵³⁰ *Ibid.*, . 27.

⁵³¹ *Ibid.*, . 29.

⁵³² *Ibid.*, . 31.

⁵³³ *Ibid.*, . 33.

49

534

535

536

537

538

539

540

541

49 56

49 56

542

⁵³⁴ *Ibid.*, . 34.
⁵³⁵ *Ibid.*, . 46.
⁵³⁶ *Ibid.*, . 43.
⁵³⁷ *Ibid.*, . 44.
⁵³⁸ *Ibid.*, . 45.
⁵³⁹ *Ibid.*, . 47.
⁵⁴⁰ *Ibid.*, . 49.
⁵⁴¹ *Ibid.*, . 54.
⁵⁴² *Ibid.*, . 55.

543

544

545

Глава III
УТИЦАЈ ПРАКСЕ СУДА ЕУ НА ПИТАЊЕ
ПРИПАДНОСТИ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА

6

⁵⁴³ *Ibid.*, . 56.

⁵⁴⁴ *Ibid.*, . 58.

⁵⁴⁵ *Ibid.*, . 59.

1. УТИЦАЈ ПРАКСЕ СУДА ЕУ НА ТУМАЧЕЊЕ ОБИМА СЛОБОДЕ НАСТАЊИВАЊА

54

Daily Mail

, *Centros*

, *Überseering*

, *Inspire Art*

546

2. УТИЦАЈ ПРАКСЕ СУДА ЕУ НА ПРАКТИЧНУ ПРИМЕНУ ВЛАДАЈУЋИХ ТЕОРИЈА О ПРИПАДНОСТИ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА

Centros, Überseering, Inspire Art, Cartesio, VALE

Centros

§ õ,

: Lone L. Hansen, "Merger, Moving and Division Across National Borders ó When Case Law Breaks through Barriers and Overtakes Directives", *European Business Law Review* 181, 2007; Søren Friis Hansen, "The Free Movement of Companies: The 'real seat doctrine' is dead ó Long live the 'incorporation state doctrine'", *Nordisk Tidsskrift for Selskabsret* (NTS), 2003/4; Tito Ballarino, "From Centros to Überseering: EC Right of Establishment and the Conflict of Laws", *Yearbook of Private International Law* 203, 2002; Peter Dyrberg, "Full free movement of companies in the European Community at last", *European Law Review*, 28 (4), 2003; Werner F. Ebke, "The European Conflict-of-Corporate-Laws Revolution: Überseering, Inspire Art and Beyond", *International Lawyer* 813, 2004; Wulf-Henning Roth, "From Centros to Überseering: Free Movement of Companies, Private International Law, and Community Law", *International and Comparative Law Quarterly* 177, 2003.

548

*Inspire Art.*⁵⁴⁹*Überseering,**Überseering,**Überseering,*

550

Centros

551,552

⁵⁴⁸ *Centros Ltd v Erhvervs-og Selskabsstyrelsen*, op. cit., . 19.

⁵⁴⁹ *Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Amsterdam v Inspire Art Ltd*, op. cit. . 101.

⁵⁵⁰ *Überseering BV v Nordic Construction Company Baumanagement GmbH (NCC)*, op. cit., . 76.

⁵⁵¹ *Ibid.*, . 92.

⁵⁵² *Centros Ltd v Erhvervs-og Selskabsstyrelsen*, op. cit., . 25.

VALE.

VALE,

553

⁵⁵³ VALE Építési kft, op. cit., . 56 57.

(Centros, Überseering, Inspire Art, Sevic)

554

2007.

555

554 . *et al.* . 75.
555 . 4.4, IV,

556

⁵⁵⁶ Marco Becht, Colin Mayer, Hannes F. Wagner, §Corporate Mobility Comes to Europe: The Evidence, 9 September 2005, Corporate Finance and Governance: Europe-Japan Comparisons – Joint Conference with CEPR and RIETI, 13–14 September 2005, http://www.cepr.org/meets/wkcn/5/5528/papers/Mayer_5_Corporate_Mobility.pdf, . 1.

Centros

2002. 2005,

44.000 20.000

Centros

(199761999) (200262004),

840%.

(1350%), (790%), (690%)

(620%).⁵⁵⁷

.558

3. УТИЦАЈ ПРАКСЕ СУДА ЕУ НА БУДУЋНОСТ ТЕОРИЈА О ПРИПАДНОСТИ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА

Centros,

Überseering Inspire Art,

.559

⁵⁵⁷ *Ibid.*

⁵⁵⁸ *Ibid.*, . 2.

⁵⁵⁹ E. Wymeersch (2003), . 22.

Centros,

„Право оснивања је пресудно за остваривање циљева дефинисаних Оснивачким уговором чија је сврха да гарантује свим држављанима Заједнице слободу обављања пословне делатности путем инструмената које им пружа национално право, дајући им тиме шансу да се појаве на тржишту, без обзира на мотиве који их воде. Другим речима, штити се управо могућност да се обавља пословна делатност, а са тим и уговорна слобода избора инструмената које пружају правни системи држава чланица.“⁵⁶⁰

§

561

562

⁵⁶⁰ *Centros Ltd v Erhvervs-og Selskabsstyrelsen*, Pergola, 16. 1998, . 20.

⁵⁶¹ *Ibid.*

⁵⁶² J. Borg-Barthet (2012), . 77.

564

⁵⁶⁴ Treaty on the Functioning of the European Union, Official Journal of the European Union 2008/C 115/01, 13. 2007, 26 2.

š

š.⁵⁶⁵

Überseering, Inspire Art, Cartesio VALE,

Centros,

⁵⁶⁵

2.1, II,

.⁵⁶⁶

(šforum shoppingō).⁵⁶⁷

4. УТИЦАЈ ПРАКСЕ СУДА ЕУ НА НАЦИОНАЛНА ЗАКОНОДАВСТВА ДРЖАВА ЧЛАНИЦА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Cartesio,

.⁵⁶⁸

Cartesio

š õ

13

1979.

(18 2
⁵⁶⁹),

.⁵⁷⁰

Centros,

⁵⁶⁶ Seth Chertok, šJurisdictional Competition in the European Communityō, University of Pennsylvania, *Journal of International Economic Law*, volume 27, issue 2, 2006, . 468.

⁵⁶⁷ *Ibid.*, . 515.

⁵⁶⁸ Daniel Deák, šOutbound establishment revisited in Cartesioō, *17 EC Tax Review*, 2008, . 251.

⁵⁶⁹ 1979. évi 13. törvényerej rendelet a nemzetközi magánjogról, 18 2,
Ferenc Mádl, Ministry of Justice of the Hungarian People's Republic, Budapest, 1982,

⁵⁷⁰ P. Vargova, . 25.

571

572

1.

2008,

573,574

2006⁵⁷⁵,

().⁵⁷⁶

⁵⁷¹ Heinz Kussmaul, šCorporations on the move, the ECJ off track: relocation of a corporation's effective place of management in the EU, 6 *European company law*, 2009, . 255.

⁵⁷² Norbert Kuehrer, šCross-border company establishment between the UK and Austria, 12 *European Business Law Review*, 2011, . 116.

⁵⁷³ P. Vargova, . 26627.

⁵⁷⁴ . Otto Sandrock, "The German corporate governance model in the wake of company law harmonization in the European Union", *Company Lawyer* 26 (3), 2005.

⁵⁷⁵ . 132

⁵⁷⁶ Frank Wooldridge, šThe Advocate General's submissions in *Cartesio*: Further doubts on the Daily Mail case, 30 *Company Lawyer*, 2009, . 145.

577

578

Глава IV
ПРЕКОГРАНИЧНО КРЕТАЊЕ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА У ЕУ У
СВЕТЛУ ПРАКСЕ СУДА ЕУ ПОВОДОМ ПИТАЊА ПРИПАДНОСТИ
ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА

1. ПОЈАМ ПРЕКОГРАНИЧНОГ КРЕТАЊА ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА

⁵⁷⁷ P. Vargova, . 30.

⁵⁷⁸ F. Jenné, M. Wyckaert, . 2.

579

580

1. ;

2. (

) (),

:

)

)

,

)

3. ;

,

,

ó

,

(.

,

.)⁵⁸¹

⁵⁷⁹ *Ibid.*, . 4.

⁵⁸⁰ E. Wymeersch, *Is a Directive on Corporate Mobility Needed?*, Financial Law Institute Working Paper No. WP 2006-11, September 2006, . 163.

⁵⁸¹ . 1.1, I, .

582

2. ПРЕКОГРАНИЧНО КРЕТАЊЕ У СВЕТЛУ ТЕОРИЈА О ПРИПАДНОСТИ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА

583

1.

:

)

:

,

;

)

:

,

;

)

:

⁵⁸² F. Jenné, M. Wyckaert, . 6.

⁵⁸³ *Ibid.*, . 7.

, . ,
 ,
) ;
 :
,
 .
2.
:
)
:
,
 .
 .
) .
:
,
 .
)
:
,
 .

)

:

,

,

.

,

.

3. ПРЕКОГРАНИЧНИ ПРЕМЕСТАЈ СЕДИШТА ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА У ЕУ

.

,

,

.

,

e

.

,

.

.

,

,

,

,

.

,

(*lex societatis*).

3.1. Аспекти прекограничног премештаја седишта привредног друштва

3.1.1. Са аспекта државе исељења

регистровано

584

регистровано

⁵⁸⁴ С. НЈПанayi (2009), . 14.

стварно

стварног

585

586

⁵⁸⁵ N. Rothe, . 1177.

⁵⁸⁶ С. НЈПанayi (2009), . 15.

3.1.2. Са аспекта државе усељења

()

регистровано

регистраног

стварног

587

⁵⁸⁷ *Ibid.*, . 16.

стварно

588,589

3.2. Прекогранични премештај седишта у националним правима држава чланица ЕУ

590

⁵⁸⁸ *Ibid.*

⁵⁸⁹

∴ Gert-Jan Vossestein, "Transfer of the registered office ó The European Commission's decision not to submit a proposal for a Directive", *Utrecht Law Review*, Vol. 4, Issue 1, March 2008; Tamás Szabados, "The transfer of the company seat within the European Union ó The impact of the freedom of establishment on national laws", Department of Private International Law and European Economic Law, ELTE Faculty of Law, Budapest, 2012.

⁵⁹⁰ Paul Davies, *Gower's Principles of Modern Company Law*, 6th Ed., Sweet & Maxwell, London, 1997, . 14.

.⁵⁹¹

,

.

,

,

,

.

,

,

,

.

.

,

.

,

.

:

(

),

(

),

(

).⁵⁹²

.

,

,

.⁵⁹³

.

.

,

,

,

⁵⁹¹ E. Wymeersch (2003), . 9.

⁵⁹² *Ibid.*, . 10.

⁵⁹³ *Ibid.*

594

595

Überseering.

596

597

⁵⁹⁴ Ley de Sociedades de Capital, 1/2010, 2. 2010, 149, , https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2010-10544, 25. 2015.

⁵⁹⁵ Código Sociedades Comerciais, no. 262/86, 2. 1986. , 3, http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=524&tabela=leis, 25. 2015.

⁵⁹⁶ E. Wymeersch (2003), . 13.

⁵⁹⁷ P. Vargova, . 12.

598

4. ПРЕКОГРАНИЧНО КРЕТАЊЕ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА У ПРАВУ ЕУ

599

Cartesio.

š õ

I

⁵⁹⁸ *Ibid.*, . 13.
⁵⁹⁹

4.1. Уредба о Статуту европског привредног друштва

2001, 8. 2004,⁶⁰⁰ e

e

e

601 e

e

e

e

2015, 2278

602

7 e

603

e

⁶⁰⁰ Council Regulation 2157/2001 of 8 October 2001 on the statute for a European Company (SE), *OJ L* 294, 10. 2001.

⁶⁰¹ F. Jenné, M. Wyckaert, str. 13.

⁶⁰² <http://ecdb.worker-participation.eu>, 24. 2015.

⁶⁰³ Council Regulation 2157/2001 of 8 October 2001 on the statute for a European Company (SE), op. cit., 7.

е

604

7,

е

7 8

е

605

606

35

⁶⁰⁴ *Ibid.*, 8.

⁶⁰⁵ J. Borg-Barthet (2012), . 96.

⁶⁰⁶ Council Regulation on the Statute for a European Private Company, COM/2008/396/final, 26. 2008.

607

7

608,609

4.2. Директива о прекограничном спајању привредних друштава са ограниченом одговорношћу

610

2005.

2001,

e

ó e

⁶⁰⁷ *Ibid.*, 35.

⁶⁰⁸ *Ibid.*, 7.

⁶⁰⁹

∴ Wolf-Georg Ringe, "The European Company Statute in the Context of Freedom of Establishment", *Journal of Corporate Law Studies*, Vol. 7, No. 2, October 2007; Piero Pasotti, Stefano Lombardo, "The 'Societas Europaea': A Network Economics Approach", *ECGI - Law Working Paper* No. 19/2004.

⁶¹⁰ F. Jenné, M. Wyckaert, 15.

, 15 2005.

⁶¹¹

:

ó

,

,

;

ó

,

;

.

,

,

,

,

.

.

,

.

,

.

,

,

.

2005,

⁶¹¹ Directive 2005/56/EC of the European Parliament and of the Council on cross-border mergers of limited liability companies, *OJL* 310/1 of 26 October 2005.

е

612

4.3. Нацрт статута европског приватног привредног друштва

2008.

(*Societas Privata Europaea*).⁶¹³

2011.

614

„Како би се предузећима омогућило да искористе све предности унутрашњег тржишта, европско приватно привредно друштво има могућност да своје регистровано седиште и стварно седиште има у различитим државама чланицама, као и да своје регистровано седиште

⁶¹² : Matthias Pannier, "The EU Cross Border Merger Directive - A New Dimension for Employee Participation and Company Restructuring", *European Business Organization Law Review* 1424, 2005; Thomas Papadopoulos, "EU Regulatory Approaches to Cross-Border Mergers: Exercising the Right of Establishment", *European Law Review*, No. 1, 2011; Mathias Siems, "The European Directive on Cross-Border Mergers: An International Model?", *Columbia Journal of European Law* 167, 2005.

⁶¹³ Commission "Think Small First": A "Small Business Act" for Europe", COM (2008) 394, 19. 2008.

⁶¹⁴ J. Borg-Barthet (2012), . 99.

премешта из једне у другу државу чланицу, са или без премештања и свог стварног седишта.⁶¹⁵

§

, е

.⁶¹⁶

617

618

4.4. Нацрт Четрнаесте директиве о прекограничном премештају седишта привредног друштва

§ ÷ (KPMG),

. § ÷ 1993.

.⁶¹⁹, § ÷

⁶¹⁵ Council Draft Regulation on the Statute for a European private company, 2008/0130 (CNS), 13. 2008, 3,

⁶¹⁶ *Ibid.*, recital 4.

⁶¹⁷ J. Borg-Barthet (2012), . 99.

⁶¹⁸

.: Robert R. Drury, "The European Private Company", *European Business Organization Law Review* 125, 2008; Arkadiusz Radwan, "European Private Company and the Regulatory Landscape in the EU - An Introductory Note", *European Business Law Review* 769, 2007.

⁶¹⁹ Study on Transfer of head office of a company from one Member State to another, Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg, 1993., http://bookshop.europa.eu/el/study-on-transfer-of-the-head-office-of-a-company-from-one-member-state-to-another-pbC17993017/downloads/C1-79-93-017-EN-C/C17993017ENC_001.pdf; 25. 2015.

Š Ő

620

1997,

621

Š Ő,

⁶²⁰ C. HYI Panayi (2009), . 25.

⁶²¹ XV/D2/6002/97 22. 1997.
XV/D2/6002/97-EN REV.2 11. 1997.

622

623

624

625

626

627

628

⁶²² *Ibid.*, . 4.

⁶²³ *Ibid.*, . 5 . 1.

⁶²⁴ *Ibid.*, . 5 . 2.

⁶²⁵ *Ibid.*, . 6.

⁶²⁶ *Ibid.*, . 7.

⁶²⁷ *Ibid.*, . 8.

⁶²⁸ *Ibid.*, . 13.

629

630

631

⁶²⁹ *Ibid.*, . 9 . 10.

⁶³⁰ *Ibid.*, . 11 . 2.

⁶³¹ С. ЊИ Panayi (2009), . 28.

2002.

š

õ.⁶³²

⁶³² Report of the High Level Group of Company Law Experts on a Modern Regulatory for Company Law in Europe, 4 November 2002, Brussels, http://ec.europa.eu/internal_market/company/doc/modern/report_en.pdf, 25. 2015.

⁶³³ F. Jenné, M. Wyckaert, . 9 10.

2009,

637

31. 2009.

9. 2012.

638

š

õ.⁶³⁹

⁶³⁷ Motion for a European Parliament Resolution in Report with recommendations to the Commission on the cross-border transfer of the registered office of a company, 2008/2196 (INI), 29 January 2009 (A6-0040/2009), <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=REPORT&reference=A6-2009-0040&language=EN#title1>, 25. 2015.

⁶³⁸ Report with recommendations to the Commission on a 14th company law directive on the cross-border transfer of company seats, European Parliament, Committee on Legal Affairs, 2011/2046 (INI), 9 January 2012, <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=REPORT&reference=A7-2012-0008&language=EN>, 25. 2015.

⁶³⁹ *Ibid.*, . 4.

Cartesio

2007.

⁶⁴⁰

2007,

2007.

50

1

2

)

2

1

2005/56/EC⁶⁴¹.

⁶⁴⁰ *Ibid.*, . 5.

⁶⁴¹ Directive 2005/56/EC of the European Parliament and of the Council on cross-border mergers of limited liability companies, op. cit.

642

90/434/EEC 23. 1990. ^{643,644}

4

. 2002/14/EC 11.

2002. ⁶⁴⁵

⁶⁴² Report with recommendations to the Commission on a 14th company law directive on the cross-border transfer of company seats, op. cit., . 7.

⁶⁴³ *Ibid.*

⁶⁴⁴ Council Directive 90/434/EEC of 23 July 1990 on the common system of taxation applicable to mergers, divisions, transfers of assets and exchanges of shares concerning companies of different Member States, *OJ L* 225, 20. 1990.

⁶⁴⁵ Directive 2002/14/EC of the European Parliament and of the Council of 11 March 2002 establishing a general framework for informing and consulting employees in the European Community ó Joint declaration of the European Parliament, the Council and the Commission on employee representation, *OJ L* 80, 23. 2002.

, .

, .

:

1) , ; 2) , ; 3) ; 4) ; 5) ; 6) ; 7) , ; 8) , .

⁶⁴⁶ .

. 2009/101/EC 16. 2009. ^{647,648} .

⁶⁴⁶ Report with recommendations to the Commission on a 14th company law directive on the cross-border transfer of company seats, op. cit., . 8.

⁶⁴⁷ *Ibid.*

⁶⁴⁸ Directive 2009/101/EC of the European Parliament and of the Council of 16 September 2009 on coordination of safeguards which, for the protection of the interests of members and third parties, are required by Member States of companies within the meaning of the second paragraph of Article 48 of the Treaty, with a view to making such safeguards equivalent, *OJL* 258, 1. . 2009.

649

650

651

⁶⁴⁹ Report with recommendations to the Commission on a 14th company law directive on the cross-border transfer of company seats, op. cit., . 9.

⁶⁵⁰ *Ibid.*

⁶⁵¹ *Ibid.*

⁶⁵⁶

2013.

⁶⁵⁷

2015.

⁶⁵⁶ *Ibid.*, . 13.

⁶⁵⁷ *Ibid.*, . 15.

ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

()

š õ

ó

2009.

iSupport,

658

⁶⁵⁸ Permanent Bureau of the Hague Conference on Private International Law, Preliminary Document No. 5 ó Draft Business Plan for the Development of iSupport, 2009, www.hcch.net/upload/wop/maint_pd05e2009.pdf, . 10612, 25. 2015.

šSpA (GmbH)ö

ЛИТЕРАТУРА

УЦБЕНИЦИ И МОНОГРАФИЈЕ

Andenas Mads, Wooldridge Frank, *European Comparative Company Law*, Cambridge University Press, Cambridge, 2009.

Benacchio Gian Antonio, Pasa Barbara, *The Harmonization of Civil and Commercial Law in Europe*, Central European University Press, Budapest, 2005.

Borg-Barthet Justin, *The Governing Law of Companies in EU Law*, Studies in Private International Law, Volume 9, Hart Publishing Ltd, Oxford, 2012.

Ђукић Милош, *Међународно приватно право*, Београд, 1950.

Ђукић Милош, *Међународно приватно право*, Београд, 2012.

Ђукић Милош, *Компанијско право Европске уније*, Београд, 2012.

Ђукић Милош, *Право Европске уније, четврто измењено и допуњено издање*, Београд, 2006.

Ђукић Милош, *Увод у институције и право Европске уније*, Београд, 2010.

Ђукић Милош, *Увод у институције и право Европске уније*, Београд, 2010.

Chalmers Damian, Hadjiemmanuil Christos, Monti Giorgio, Tomkins Adam, *European Union Law - Text and Materials*, Cambridge University Press, Cambridge, 2006.

Craig Paul, de Búrca Gráinne, *EU Law - Text, Cases and Materials*, 5th Edition, Oxford University Press, 2011.

Davies Paul, *Gower's Principles of Modern Company Law*, 6th Ed., Sweet & Maxwell, London, 1997.

Dine Anet, *The Governance of Corporate Groups*, Cambridge University Press, Cambridge, 2000.

Eisner Bertold, *Međunarodno privatno pravo I*, Zagreb, 1953.

Ејснер Бертолд, *Међународно приватно право I*, *Основи права Европске уније*, *Зборник радова Правног факултета у Сарајеву*, 2010.

Hartley C. Trevor, *The Foundations of European Community Law*, Fifth edition, Oxford University Press, Oxford, 2003.

Ејснер Бертолд, *Међународно приватно право I*, *Увод у међународно приватно право и општи елементи формирања и примене норми међународног приватног права*, *Зборник радова Правног факултета у Сарајеву*, 1976.

Kershaw David, *Company Law in Context: Text and Materials*, Oxford University Press, Oxford, 2009.

Kraakman Reinier, Armour John, Davies Paul, Enriques Luca, Hansmann B. Henry, Hertig Gérard, Hopt J. Klaus, Kanda Hideki, Rock B. Edward, *The Anatomy of Corporate Law: A Comparative and Functional Approach*, 2nd edn, Oxford University Press, Oxford, 2009.

Misita Nevenko, *Osnovi prava Evropske unije*, drugo izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 2007.

Misita Nevenko, *Evropska unija - Institucije*, "Revicon" doo, Sarajevo, 2009.

Ејснер Бертолд, *Међународно приватно право*, *Зборник радова Правног факултета у Сарајеву*, 2000.

Rabel Ernst, *The Conflict of Laws: A Comparative Study*, 2nd Edition, Volume II, 1960.

Rammello Stephan, *Corporations in Private International Law – A European Perspective*, Oxford University Press, 2001.

Rosenberg Maurice, Hay Peter, Weintraub J. Russel, *Conflict of Laws: Cases and materials*, 10th edition, The Foundation Press Inc., 1996.

Sajko Kre-imir, *Državljanstvo (državna pripadnost) privrednih poduzeća u međunarodnom privatnom pravu*, doktorska disertacija, Zagreb, 1969.

Sauter Wolf, Schepel Harm, *State and Market in European Union Law: The Public and Private Spheres of the Internal Market before the EU Courts*, Cambridge University Press, Cambridge, 2009.

Schneider Hildegard, Wouters Jan (eds.), *Current Issues of Cross-border Establishment of Companies in The European Union*, MAKLU Uitgevers, Antwerpen-Apeldoorn, 1995.

, *Међународно приватно право – општи део*,
, § , 2010.

, *Право Европске уније*,
" ", 2011.

ЧЛАНЦИ

Andenas Mads, "EU Company Law and the Company Laws of Europe", *International and Comparative Corporate Law Journal*, Vol. 6, No. 2, 2008.

Andenas Mads, "Free Movement of Companies", 119 *Law Quarterly Review* 221, 2003.

Angelette Benjamin, "The Revolution that Never Came and the Revolution Coming - De Lasteyrie du Saillant, Marks & Spencer, Sevic Systems and the Changing Corporate Law in Europe", *Virginia Law Review* 1189, 2006.

Armour John, "Who Should Make Corporate Law? EC Legislation versus Regulatory Competition", *ECGI - Law Working Paper* No. 54/2005.

Armour John, Ringe Wolf-Georg, "European Company Law 1999-2010: Renaissance and Crisis", *Common Market Law Review* 125, 2011.

Baelz Kilian, Baldwin Teresa, "The End of the Real Seat Theory (Sitzteorie): the European Court of Justice Decision in Ueberseering of 5 November 2002 and its Impact on German and European Company Law", 3 *German Law Journal*, 2002.

Ballarino Tito, "From Centros to Überseering: EC Right of Establishment and the Conflict of Laws", *Yearbook of Private International Law* 203, 2002.

Baums Theodor, Andersen Paul Krüger, "The European Model Company Law Act Project", *ECGI - Law Working Paper* No. 97/2008.

Becht Marco, Mayer Colin, Wagner F. Hannes, "Corporate Mobility Comes to Europe: The Evidence", 9 September 2005, Corporate Finance and Governance: Europe-Japan Comparisons ó Joint Conference with CEPR and RIETI, 13ó14 September 2005, http://www.cepr.org/meets/wkcn/5/5528/papers/Mayer_5Corporate_Mobility.pdf

Beveridge P. Norwood, "The Internal Affairs Doctrine: The Proper Law of a Corporation", *The Business Lawyer* 693, 1989.

Bobek Michal, "Cartesio ó Appeals Against an Order to Refer Under Article 234 (2) EC Treaty Revisited (November 1, 2009)", *Civil Justice Quarterly*, Vol. 29, 2010.

Borg-Barthet Justin, "European Private International Law of Companies after Cartesio", *International and Comparative Law Quarterly* 1020, 2009.

Borg-Barthet Justin, "A New Approach to the Governing Law of Companies in the EU: The Legislative Proposal", *Journal of Private International Law* 589, 2010.

Bratton W. William, McCahery A. Joseph, Vermeulen P. M. Erik, "How Does Corporate Mobility Affect Lawmaking? A Comparative Analysis", *ECGI ó Law Working Paper* No. 91/2008; *Georgetown Law and Economics Research Paper* No. 1086667; *Amsterdam Center for Law & Economics Working Paper* No. 2008-01, 2008.

Charny David, "Competition among Jurisdictions in formulating Corporate Law Rules: An American Perspective on the šRace to the Bottomõ in the European Communities", *32 Harvard International Law Journal* 423, 1992.

Chertok Seth, "Jurisdictional Competition in the European Community", University of Pennsylvania, *Journal of International Economic Law*, Volume 27, Issue 2, 2006.

Dammann Jens, "A New Approach to Corporate Choice of Law", *Vanderbilt Journal of Transnational Law* 51, 2005.

Dammann Jens, "Freedom of Choice in European Corporate Law", *Yale Journal of International Law*, Vol. 29, No. 2, 2004.

Dammann Jens, "The future of codetermination after Centros: Will German corporate law move closer to U.S. model?", *Fordham Journal of Corporate and Financial Law* 607, 2003.

Deák Daniel, "Cartesio: A Step Forward in Interpreting the EC Freedom to Emigrate", *Tax Notes Int'l*, May 11 2009.

Deák Daniel, "Outbound establishment revisited in Cartesio", *17 EC Tax Review*, 2008.

Deakin Simon, "Legal Competition and Regulatory Competition: Which Model for Europe?", *European Law Journal* 440, 2006.

De Sousa António Frada, "Company's cross-border transfer of seat in the EU - Where are we now after Cartesio?", *Jean Monnet Working Paper* 4, 2009.

Drury R. Robert, "The Regulation and Recognition of Foreign Corporations: Responses to the 'Delaware Syndrome'", *The Cambridge Law Journal*, Volume 57, Issue 01, March 1998.

Drury R. Robert, "The European Private Company", *European Business Organization Law Review* 125, 2008.

Dyrberg Peter, "Full free movement of companies in the European Community at last", *European Law Review*, 28 (4), 2003.

Ebke F. Werner, "The 'Real Seat' Doctrine in the Conflict of Corporate Laws", *The International Lawyer*, Vol. 36, No. 3, Foreign Law Year in Review: 2001.

Ebke F. Werner, "The European Conflict-of-Corporate-Laws Revolution: Überseering, Inspire Art and Beyond", *International Lawyer* 813, 2004.

Enriques Luca, Gelter Martin, "How the Old World Encountered the New One: Regulatory Competition and Cooperation in European Corporate and Bankruptcy Law", *ECGI Law Working Paper* No. 63/2006; *Harvard Olin Fellows' Discussion Paper* No. 19/2008.

Frost Carsten, "Transfer of Company's Seat ó An Unfolding Story in Europe", 36 *Wellington Law Review*, Victoria University, 2005.

Garza Danny Ray, "Which Style Should Govern?", 11 *Currents: Int'l Trade Law Journal* 76, 2002.

Gelter Martin, "The Structure of Regulatory Competition in European Corporate Law", *Harvard Olin Fellows' Discussion Paper Series* 20/2008.

Gerner-Beuerle Carsten, Schillig Michael, "The Mysteries of Freedom of Establishment after Cartesio", *International & Comparative Law Quarterly*, Vol. 59, No. 2, 2010.

Gildea J. Andrea, "Überseering: A European Company Passport", *Brooklyn Journal of International Law* 257, 2004.

Hansen L. Lone, "Merger, Moving and Division Across National Borders ó When Case Law Breaks through Barriers and Overtakes Directives", *European Business Law Review* 181, 2007.

Hansen Søren Friis, "The Free Movement of Companies: The 'real seat doctrine' is dead ó Long live the 'incorporation state doctrine'!", *Nordisk Tidsskrift for Selskabsret* (NTS), 2003/4.

Heine Klaus, "Regulatory Competition Between Company Laws in the European Union: The Überseering Case", 38 *Intereconomics* 102, 2003.

Heine Klaus, Kerber Wolfgang, "European Corporate Laws, Regulatory Competition and Path Dependence", *European Journal of Law and Economics* 47, 2002.

Hopt J. Klaus, "The European Company Law Action Plan Revisited: An Introduction", *ECGI ó Law Working Paper* No. 140/2010, Leuven University Press, 2010.

Jenné Filip, Wyckaert Marieke, "Corporate Mobility", ssrn.com/abstract=1633448, July 1, 2010.

Joerges Christian, "The Challenges of Europeanization in the Realm of Private Law: A Plea for a New Legal Discipline", 14 *Duke Journal of Comparative & International Law*, 2004.

Johnson Andrew, Syrpis Phil, "Regulatory competition in European company law after Cartesio", *European Law Review* 378, 2009.

Kieninger Eva-Maria, "The Law Applicable to Corporations in the EC", *The Rabel Journal of Comparative and International Private Law (RabelsZ)* 607, 2009.

Kirchner Christian, Painter W. Richard, Kaal A. Wulf, "Regulatory Competition in EU Corporate Law After Inspire Art: Unbundling Delaware's Product for Europe", *U Illinois Law & Economics Research Paper* No. LE04-001; *Mississippi College School of Law Research Paper* No. 617681, 2004.

Korom Veronika, Metzinger Péter, "Freedom of Establishment for Companies: the European Court of Justice confirms and refines its Daily Mail Decision in Cartesio Case C-201/06", *European Company and Financial Law Review* 147, 2009.

Kristensen Cita Dyveke, "The Foundation for Regulatory Competition in Company Law: A Comparative Analysis of the Business Settings in the US and the EU", Aarhus University, Institut for Sprog og Erhvervskommunikation, 2010.

Kuehrer Norbert, "Cross-border company establishment between the UK and Austria", *12 European Business Law Review*, 2011.

Kuipers Jan Jaap, "Cartesio and Grunkin Paul: Mutual Recognition as a Vested Rights Theory Based on Party Autonomy in Private Law", *European Journal of Legal Studies*, Vol. 2, No. 2, 2009.

Kussmaul Heinz, "Corporations on the move, the ECJ off track: relocation of a corporation's effective place of management in the EU", *6 European company law*, 2009.

Lau Hansen Jesper, "The Vale Decision and the Court's case law on the nationality of companies", *European Company and Financial Law Review*, Vol. 1, *Nordic & European Company Law Working Paper* No. 10632, 2013.

Lombardo Stefano, "Conflict of Law Rules in Company Law after Überseering: An Economic and Comparative Analysis of the Allocation of Policy Competence in the European Union", *European Business Organization Law Review* 301, 2003.

Looijestijn-Clearie Anne, "Centros Ltd -A Complete U-Turn in the Right of Establishment for Companies?", *International and Comparative Law Quarterly* 621, 2000.

Micheler Eva, "Recognition of Companies Incorporated in other EU Member States", *International and Comparative Law Quarterly* 521, 2003.

Mucciarelli M. Federico, "Company 'Emigration' and EC Freedom of Establishment: Daily Mail Revisited", 9 *European Business Organization Law Review*, 2008.

Panayi HJI Christiana, "Corporate Mobility in Private International Law and European Community Law: Debunking Some Myths", Queen Mary University of London, School of Law, *Legal Studies Research Paper* No. 26/2009.

Panayi HJI Christiana, "Corporate mobility in the European Union and Exit Taxes", *Bulletin for International Taxation* 459, 2009.

Pannier Matthias, "The EU Cross Border Merger Directive ó A New Dimension for Employee Participation and Company Restructuring", *European Business Organization Law Review* 1424, 2005.

Papadopoulos Thomas, "EU Regulatory Approaches to Cross-Border Mergers: Exercising the Right of Establishment", *European Law Review*, No. 1, 2011.

Paschalidis Paschalis, "Freedom of Establishment and Private International Law for Corporations", *Oxford Private International Law Series*, 29 March 2012.

Pasotti Piero, Lombardo Stefano, "The 'Societas Europaea': A Network Economics Approach", *ECGI ó Law Working Paper* No. 19/2004.

Pellé Philippe, "Companies Crossing Borders within Europe", *Utrecht Law Review*, Vol. 4, No. 1, March 20, 2008.

, š ó
Cartesio (Case C-210/06)ó, *Европско законодавство* 19-22/07,
, 2007.

- , §
đ, *Европско законодавство* . 29630,
, 2009.
- , §
đ, *Европско законодавство*, . 31632,
, 2010.
- Pistor Katharina, "The Evolution of Corporate Law: A Cross ó Country Comparison", 23 *U. Pa. J. Int'l Econ. L.* 791, 2002.
- Radwan Arkadiusz, "European Private Company and the Regulatory Landscape in the EU - An Introductory Note", *European Business Law Review* 769, 2007.
- Ringe, Wolf-Georg, "No Freedom of Emigration for Companies?", *European Business Law Review*, Vol. 16, No. 3, 2005.
- Ringe Wolf-Georg, "The European Company Statute in the Context of Freedom of Establishment", *Journal of Corporate Law Studies*, Vol. 7, No. 2, October 2007.
- Ringe, Wolf-Georg, "Domestic Company Law and Free Movement of Capital: Nothing Escapes the European Court?", *Cambridge Law Journal*, Vol. 69, March 20, 2010.
- Rose Paul, "EU Company Law Convergence Possibilities after Centros", *Transnational Law & Contemporary Problems*, Vol. 11, *Northwestern Public Law Research Paper* No. 927048, 2001.
- Roth Wulf-Henning, "Case note on Centros", 37 *Common Market Law Review* 147, 2000.
- Roth Wulf-Henning, "From Centros to Überseering: Free Movement of Companies, Private International Law, and Community Law", *International and Comparative Law Quarterly* 177, 2003.
- Rothe Nicole, "Freedom of Establishment of Legal Persons Within the European Union: An Analysis of the European Court of Justice Decision in the Überseering Case", *American University Law Review*, Volume 53, No. 5, 5 June 2004.

Ryan S. Patrick, "Will There Ever Be a 'Delaware of Europe'? - Case C-167/01. Kamer Van Koophandel En Fabrieken Voor Amsterdam V. Inspire Art Ltd. (E.C.J. September 23, 2003)", *Columbia Journal Of European Law*, Vol 11:2, 2004.

Sandrock Otto, "The German corporate governance model in the wake of company law harmonization in the European Union", *Company Lawyer* 26 (3), 2005.

andru Daniel-Mihai, "Freedom of Establishment of Companies in the European Union: Possible Effects of the Case VALE, C-378/10 Pending on the Case-Law of the Romanian Courts", *RRDE - Revista Română de Drept European* (Wolters Kluwer Romania) no. 3/2012.

Schmidt K. Susanne, "Mutual recognitions a new mode of governance", *Journal of European Public Policy* 667, 2007.

Siems Mathias, "Convergence, Competition, Centros and Conflicts of Law: European Company Law In The 21st Century", *27(1) European Law Review* 47-59, 2002.

Siems Mathias, "The European Directive on Cross-Border Merghers: An International Model?", *Columbia Journal of European Law* 167, 2005.

Siems Mathias, "Sevic: Beyond Cross-Border Mergers", *European Business Organization Law Review* 307, 2007.

Siems Mathias, "SEVIC: Beyond Cross-Border Mergers", *European Business Organization Law Review* (EBOR), Vol. 8, No. 2, 2007.

М , š

š, *Правни живот* 12/2003.

Szabados Tamás, "The transfer of the company seat within the European Union - The impact of the freedom of establishment on national laws", Department of Private International Law and European Economic Law, ELTE Faculty of Law, Budapest, 2012.

Timmermans Christiaan, "Impact of EU Law on International Company Law", *European Review of Private Law* 549, 2010.

Troeger H. Tobias, "Choice of Jurisdiction in European Corporate Law: Perspectives of European Corporate Governance", <http://ssrn.com/abstract=568782>, July 24, 2004.

Vargova Petra, "The Cross-Border Transfer of a Company's Registered Office within the European Union", Central European University, Budapest, March 29, 2010.

Vossestein Gert-Jan, "Transfer of the registered office - The European Commission's decision not to submit a proposal for a Directive", *Utrecht Law Review*, Vol. 4, Issue 1, March 2008.

Werlauff Erik, "Using a Foreign Company for Domestic Activities", 10 *European Business Law Review*, 1999.

Wi niewski W. Andrzej, Opalski Adam, "Companies' Freedom of Establishment after the ECH Cartesio Judgment", *European Business Organization Law Review* 595, 2009.

Wooldridge Frank, "The Advocate General's submissions in Cartesio: Further doubts on the Daily Mail case", 30 *Company Lawyer*, 2009.

Wouters Jan, "European Company Law: Quo Vadis?", *Common Market Law Review* 257, 2000.

Wymeersch Eddy, "Centros: A landmark decision in European Company Law", *Financial Law Institute Working Paper Series* 1999-15, Ghent University, October 1999.

Wymeersch Eddy, "Is a Directive on Corporate Mobility Needed?", *Financial Law Institute Working Paper* No. WP 2006-11, September 2006.

Wymeersch Eddy, "The transfer of the company's seat in European Company law", *ECGI - Law Working Paper* No. 08/2003.

МЕЂУНАРОДНЕ КОНВЕНЦИЈЕ

Convention between the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the Government of Ireland for the avoidance of double taxation and the prevention of fiscal evasion with respect to taxes on income and capital gains, 23. 12. 1976.

Überseering BV v Nordic Construction Company Baumanagement GmbH (NCC),
C-208/00, Opinion of Mr Advocate General Ruiz-Jarabo Colomer, 4. 12. 2001.

Überseering BV v Nordic Construction Company Baumanagement GmbH (NCC),
C-208/00, 5. 11. 2002.

Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Amsterdam v Inspire Art Ltd, C-
167/01, 30. 9. 2003.

Marks & Spencer plc v David Halsey (Her Majesty's Inspector of Taxes), C-
446/03, 13. 12. 2005.

Sevic Systems Aktiengesellschaft v. Amtsgericht Neuwied, C-411/03,
30. 12. 2005.

*Cadbury Schweppes plc & Cadbury Schweppes Overseas Ltd v Commissioners of Inland
Revenue*, C-196/04, 12. 9. 2006.

Cartesio Oktató és Szolgáltató Bt., C-210/06, Opinion of Mr Advocate General
Poiares Maduro, 22. 5. 2008.

Cartesio Oktató és Szolgáltató Bt., C-210/06, 16. 12. 2008.

National Grid Indus, C-371/10, 29. 11. 2011.

VALE Építési kft., C-378/10, 12. 7. 2012.

A Oy, C-123/11, 21. 2. 2013.

ПРОПИСИ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Council Directive (EEC) 1968/151 of 9 March 1968 on co-ordination of safeguards which, for the protection of the interests of members and others, are required by Member States of companies within the meaning of the second paragraph of Article 58 of the Treaty, with a view to making such safeguards equivalent throughout the Community, *OJ L 065/8*, 9. 3. 1968.

Council Directive () 73/148 of 21 May 1973 on the abolition of restrictions on movement and residence within the Community for nationals of Member States with regard to establishment and the provision of services, *OJ L 172*, 28. 6. 1973.

Council Directive (EEC) 1977/91 of 13 December 1976 on coordination of safeguards which, for the protection of the interests of members and others, are required by Member States of companies within the meaning of the second paragraph of Article 58 of the Treaty, in respect of the formation of public limited liability companies and the maintenance and alteration of their capital, with a view to making such safeguards equivalent, *OJ L* 26/1, 13. 12. 1977.

Council Directive 77/799/EEC of 19 December 1977 concerning mutual assistance by the competent authorities of the Member States in the field of direct taxation, *OJ L* 336, 27. 12. 1977.

Council Directive (EEC) 1978/855 of 9 October 1978 based on Article 54 (3) (g) of the Treaty concerning mergers of public limited liability companies, *OJ L* 295/36, 9. 10. 1978.

Council Directive 90/435/EEC of 23 July 1990 on the common system of taxation applicable in the case of parent companies and subsidiaries of different Member States, *OJ L* 225, 20. 8. 1990.

Council Regulation 2157/2001 of 8 October 2001 on the statute for a European Company (SE), *OJ L* 294, 10. 11. 2001.

Council Regulation (EC) No 1435/2003 of 22 July 2003 on the Statute for a European Cooperative Society (SCE), *OJ L* 207, 18. 8. 2003.

Council Regulation on the Statute for a European Private Company, COM/2008/396/final, 26. 6. 2008.

Directive 2002/14/EC of the European Parliament and of the Council of 11 March 2002 establishing a general framework for informing and consulting employees in the European Community - Joint declaration of the European Parliament, the Council and the Commission on employee representation, *OJ L* 80, 23. 3. 2002.

Directive 2005/56/EC of the European Parliament and of the Council on cross-border mergers of limited liability companies, *OJ L* 310/1, 26. 10. 2005.

Directive 2007/36/EC of the European Parliament and of the Council on the exercise of certain rights of shareholders in listed companies, *OJ L* 184/17, 11. 7. 2007.

Directive 2009/101/EC of the European Parliament and of the Council on coordination of safeguards which, for the protection of the interests of members and third parties, are required by Member States of companies within the meaning of the second paragraph of Article 48 of the Treaty, with a view to making such safeguards equivalent, *OJ L* 258/11, 16. 9. 2009.

Directive 2009/101/EC of the European Parliament and of the Council of 16 September 2009 on coordination of safeguards which, for the protection of the interests of members and third parties, are required by Member States of companies within the meaning of the second paragraph of Article 48 of the Treaty, with a view to making such safeguards equivalent, *OJ L* 258, 1. 10. 2009.

Fourth Council Directive 78/660/EEC of 25 July 1978 based on Article 54 (3) (g) of the Treaty on the annual accounts of certain types of companies, *OJ L* 222, 14. 8. 1978.

Eleventh Council Directive 89/666/EEC of 21 December 1989 concerning disclosure requirements in respect of branches opened in a Member State by certain types of company governed by the law of another State, *OJ L* 395, 30. 12. 1989.

Treaty establishing the European Economic Community (EEC), 25. 3. 1957.
, 1. 1. 1958, .

Merger Treaty, 08.04.1965. , 1. 7. 1967. , *OJ*
152 13. 7. 1967.

Single European Act, 28.02.1986. , 1. 7. 1987.
, *OJ L* 169 29. 6. 1987.

Treaty on European Union (Maastricht Treaty), 7. 2. 1992. ,
1. 11. 1993. , *OJ C* 191 29. 7. 1992.

Treaty of Amsterdam, 2. 10. 1997. , 1. 5. 1999.
, *OJ C* 340 10. 11. 1997.

Treaty of Nice, 26. 2. 2001. , 1. 2. 2003. , OJ C 80 10. 3. 2001.

Treaty of Lisbon (Treaty on the Functioning of the European Union), 13. 12. 2007. , 1. 12. 2009. , OJ C 306 17. 12. 2007.

ОСТАЈА АКТА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Commission Proposal for a Council Regulation on the statute for a European private company, COM (2008) 396/3, 2008.

Commission Staff Working Document - Impact assessment on the Directive on the cross-border transfer of registered office, SEC (2007) 1707, 2007.

Commission "Think Small First": A "Small Business Act" for Europe", COM (2008) 394, 19. 6. 2008.

Commission "An area of freedom, security and justice serving the citizen", COM (2009), 262 final, 10. 6. 2009.

Commission "Green Paper: The interconnection of business registers", COM (2009), 614 final, 4. 11. 2009.

Communication to the Council and the European Parliament entitled "Modernising Company Law and Enhancing Corporate Governance in the European Union - A Plan to Move Forward" (the "Action Plan"), COM (2003) 284 final, 21. 5. 2003.

Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, European Commission, Strasbourg, COM (2012) 740 final, 12. 12. 2012.

XV/D2/6002/97 22. 6. 1997.

XV/D2/6002/97-EN REV.2 11. 6. 1997.

Draft Report of the Committee on Legal Affairs of 17 October 2008, 2008/2196 (INI), 17. 10. 2008.

Motion for a European Parliament Resolution in Report with recommendations to the Commission on the cross-border transfer of the registered office of a company, 2008/2196 (INI), 29. 1. 2009.

Report of the High Level Group of Company Law Experts on a Modern Regulatory for Company Law in Europe, Brussels, 4. 11. 2002.

http://ec.europa.eu/internal_market/company/doc/modern/report_en.pdf

Report with recommendantions to the Commission on a 14th company law directive on the cross-border transfer of company seats, European Parliament, Committee on Legal Affairs, 2011/2046 (INI), 9. 1. 2012.

Study on Transfer of head office of a company from one Member State to another, Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg, 1993.

РЕЛЕВАНТНИ НАЦИОНАЛНИ ЗАКОНИ

Србија:

, š . 36/2011, 99/2011
83/2014 ó .

, š . 27/1962.

, š
š . 43/82 72/82 ó ., š . 46/96 š
š . 46/2006 ó . .

<http://www.drzavnauprava.gov.rs/files/Nacrt%20ZMPP%20-%20Ministarstvo.doc>

, š

š 1937.

Холандија:

Burgerlijk Wetboek Boek 2, Rechtspersonen, 1. 1. 1992. , http://www.st-ab.nl/wetten/0054_Boek_2_Burgerlijk_Wetboek_BW.htm, 25. 1. 2015.

Wet Conflictenrecht Corporaties, 17. 12. 1997. , http://wetten.overheid.nl/BWBR0009192/geldigheidsdatum_08-01-2010, 3. 1. 2015.

Wet op Formeel Buitenlandse Vennootschappen, 17. 12. 1997.

http://wetten.overheid.nl/BWBR0009191/geldigheidsdatum_03-01-2015, 3. 1. 2015.

Италија:

Codice Civile Regio Decreto 16 marzo 1942, n. 262, <http://www.altalex.com/index.php?idnot=34794>, 3. 1. 2015.

Legge di riforma del diritto internazionale privato no. 218 del 1995, 31. 5. 1995. , http://www.esteri.it/mae/doc/1218_1995.pdf, 3. 1. 2015.

Немачка:

Bundesgesetz über das Internationale Privatrecht (IPRG), 18. 12. 1987. , <http://www.admin.ch/opc/de/classified-compilation/19870312/201407010000/291.pdf>, 2. 1. 2015.

Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche - Gesetz zur Neuregung des Internationalen Privatrechts, 25. 7. 1986. , <http://www.gesetze-im-internet.de/bgbeg/>, 3. 1. 2015.

Португалија:

Codigo Sociedades Comerciais, no. 262/86, 2. 9. 1986. , http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=524&tabela=leis, 25. 1. 2015.

Сједињене Америчке Државе:

Restatement Second of Conflict of Laws, 1971, para. 297, 3016310, <http://www.columbia.edu/~mr2651/e-commerce3/2nd/statutes/Rest2Conf1187.doc>, 3. 1. 2015.

Уједињено Краљевство:

Companies Act, 2006, <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2006/46/contents>,
2. 1. 2015.

Income and Corporation Taxes Act 1970, <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1970/10/contents>,
4. 1. 2015.

Швајцарска:

Loi fédérale du 18 décembre 1987 sur le droit international privé (LDIP), RS 291,
<http://www.admin.ch/opc/fr/classified-compilation/19870312/index.html>,
3. 1. 2015.

Шпанија:

Ley de Sociedades de Capital, 1/2010, 2. 7. 2010. , https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2010-10544,
25. 1. 2015.